

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

MODERNÍ HUDBA A MLÁDEŽ

Bakalářský projekt

Autor: Markéta Maňáková

Vedoucí práce: Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.

Olomouc 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt „Moderní hudba a mládež“ vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne

.....

Poděkování

Chtěla bych velmi poděkovat paní Mgr. Marcele Fojtíkové Roubalové, PhD., za vedení mého bakalářského projektu, za její velmi cenné rady, konzultace a čas, který si vyhradila pro tento projekt.

Dále bych chtěla poděkovat P. Mgr., Ing. Pavlovi Šupolovi, kterému vděčím za mnohé. Děkuji mu za obrovské nadšení do křesťanské moderní hudby, které mi bylo skrze něj dáno a za odhalení hloubky a krásy tak vzácného a velkého Božího daru jakým hudba bezesporu je. Děkuji mu za jeho cenné rady, vedení a podporu nejen při psaní tohoto projektu, ale i v životě z víry.

Obsah

Úvod.....	6
1 Charakteristika města Kroměříž	7
1.1 Historie města.....	7
1.2 Významné historické pamětihodnosti města.....	7
2 Charakteristika Arcibiskupského gymnázium v Kroměříži	8
2.1 Historie gymnázia.....	8
2.2 Charakteristika Domova mládeže.....	8
2.2.1 Nabídka kroužků	9
2.2.2 Ekonomická situace Domova mládeže	9
3 SWOT analýza daného zařízení	10
3.1 SWOT analýza	10
3.2 Popis jednotlivých částí SWOT analýzy	11
4 Projekt „Moderní hudba a mládež“	13
4.1 Cíl projektu.....	13
4.1.1 Měřitelné ukazatele k naplnění cíle.....	13
4.2 Důvod vzniku projektu	13
4.3 Cílová skupina projektu.....	14
5 Hudba.....	15
5.1 Hudba a adolescenti.....	15
5.1.1 Důležitost hudby u adolescentů	16
5.2 Vlivy hudby na člověka.....	17
5.2.1 Pozitivní působení.....	17
5.2.2 Negativní působení.....	18
5.2.3 Dlouhodobý vliv hudby - studie.....	19
5.3 Vliv textu písní	20

6	Projektové dny na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži	22
6.1	První setkání: Historie moderní křesťanské hudby	22
6.2	Druhé setkání: Satanismus v hudbě.....	28
6.3	Třetí setkání: Chvály	31
6.4	Čtvrté setkání: Životy interpretů a jejich svědectví víry	35
6.5	Páté setkání: Setkání s hostem – kapela Way to go.....	41
6.6	Šesté setkání: Modlitba – videoklipová křížová cesta.....	43
6.7	Sedmé setkání: Alternativa interpretů – projekty	44
	+ hudební křesťanské akce a festivaly.....	44
	Závěr	51
	Použitá literatura a zdroje	52
	Seznam příloh na CD	58

Úvod

Moderní hudba je pro mladé lidi denním chlebem. Hudba je pro ně něčím, co charakterizuje jejich osobnost, způsob života a je jim pomocníkem na cestě k dospělosti. Většina mladých lidí si život bez hudby jakéhokoliv stylu a žánru nedokáže představit. Hudba k mladé generaci zkrátka patří. Ne vždy má hudba ale pozitivní vliv. Existují případy, kdy mladí lidé skrze poslech nežádoucí hudby upadli do závislostí na drogách, alkoholu apod. Proto je důležité, aby se již v mladém věku naučili rozpoznávat, která hudba je pro ně vhodná. V období dospívání je velmi důležité pamatovat na to, co si adolescent odnáší do svého budoucího života. A právě hudba hraje v tomto období velmi významnou roli.

Je důležité, aby se o hudbě, jejích vlivech apod. hovořilo častěji, organizovaly se přednášky nebo různá setkání na dané téma. V důsledku autorova nadšení pro křesťanskou moderní hudbu, vznikl nápad vytvořit projekt pro studenty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži, ve kterém se budeme zaměřovat na moderní hudbu a mládež. Především na křesťanskou moderní hudbu.

Cílem projektu je vytvořit program, jenž bude obsahovat sedm setkání. Hlavním cílem je především prevence výskytu sociálně patologických jevů pomocí práce s různými hudebními styly. Cílem je i určitá formace mládeže ke zdravému životnímu stylu a naučit mladé lidi rozpoznat, která hudba je pro ně k poslechu vhodná. Cílem také je, aby porozuměli daným informacím a dovedli je aplikovat do praxe – do situací, které jim přinese sám život.

Bakalářský projekt je členěn do šesti kapitol. V první kapitole se budeme věnovat charakteristice města Kroměříž, kde Arcibiskupské gymnázium sídlí. Ve druhé kapitole se konkrétně zaměříme na dané gymnázium a nahlédneme do jeho historie. Představíme si domov mládeže i nabízené volnočasové aktivity a kroužky. Ve třetí kapitole budeme popisovat SWOT analýzu domova mládeže, kde projekt budeme později realizovat.

Ve čtvrté kapitole se již zaměříme na samotný popis projektu „Moderní hudba a mládež“, cíl, a také si řekneme, co vedlo ke vzniku projektu a pro jakou cílovou skupinu je určen. V předposlední kapitole se budeme věnovat samotné hudbě, její důležitosti pro adolescenty a v neposlední řadě také vlivům hudby a textů písní. Závěrečnou šestou kapitolu vyhradíme pro podrobný popis jednotlivých projektových dní.

1 Charakteristika města Kroměříž

Kroměříž je okresním městem ve Zlínském kraji. Je nazývána „Hanáckými Athénami“ a protéká jí řeka Morava. Od roku 1978 je město vyhlášeno městskou památkovou rezervací. Kroměříž byla také v roce 1997 vyhlášena za nejkrásnější historické město v České republice. Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou z Kroměříže zapsány Arcibiskupský zámek, Květná a Podzámecká zahrada (Město Kroměříž, 2016 [online]. cit. 10. 3. 2016).

1.1 Historie města

První zmínky o Kroměříži sahají do let 1107 – 1115. Kroměříž od roku 1110 patřila po staletí k majetku olomouckých biskupů a stala se také centrem biskupského panství. Za zakladatele města Kroměříže se považuje biskup Bruno. Bruno založil také kostel sv. Mořice. Během husitských válek se město několikrát měnilo majitele. Olomouckým biskupům bylo navráceno až na začátku 16. století. Za dnešním vzhledem města Kroměříže stojí biskup Karel Lichtenštejn-Kastelkorn, který je považován také za druhého zakladatele města. Biskup Karel vystavěl raně barokní zámek, zřídil v něm knihovnu a obrazárnu. Vybudoval také mincovnu, Květnou a Podzámeckou zahradu. V roce 1848 zasedal v arcibiskupském zámku říšský sněm. Obyvatelé Kroměříže na konci 2. světové války očekávali, že Německo dříve kapituluje, než dojdou k městu. V květnu roku 1945 byla Kroměříž osvobozena Rumuny (Město Kroměříž, 2016 [online]. cit. 10. 3. 2016).

1.2 Významné historické pamětihodnosti města

Mezi hojně navštěvovaná a nejatraktivnější místa celé České republiky patří bezesporu Arcibiskupský zámek se svými historickými sály, knihovnou, archivem a obrazárnou. K dalším navštěvovaným památkám patří Květná a Podzámecká zahrada. Biskupská mincovna je také charakteristická pro město Kroměříž. Je známo, že pod Kroměřížským zámekem se nacházejí rozsáhlé vinné sklepy. Tyto sklepy byly založeny olomouckým biskupem Brunem v roce 1266. Město Kroměříž reprezentují muzea, galerie a spousta dalších míst, která určitě stojí za návštěvu (Město Kroměříž, 2016 [online]. cit. 10. 3. 2016).

2 Charakteristika Arcibiskupského gymnázium v Kroměříži

Arcibiskupské gymnázium je církevní školou a jejím zřizovatelem je Arcibiskupství olomoucké. Gymnázium nabízí čtyřleté a šestileté studium pro věřící i nevěřící studenty. Škola umožňuje studentům také ubytování a celodenní stravování. Vše se nachází v areálu školy (Arcibiskupské gymnázium, 2016 [online]. cit. 11. 3. 2016).

2.1 Historie gymnázia

Počátky arcibiskupského gymnázia sahají do období roku 1854, kdy 9. 3. bylo gymnázium pastýřským listem arcibiskupa Bedřicha Fürstenberka založeno. Gymnázium bylo postaveno na místě mezi chrámem sv. Mořice a Mlýnskou branou. Stavba byla dokončena v roce 1860. V roce 1942 bylo gymnázium zabráno Němci a roku 1943 zrušeno, čímž došlo k zániku. Po skončení okupace začaly opravy budovy, které byly po určité době zastaveny kvůli komunistickému převratu. V roce 1950 byla škola podruhé uzavřena a měla být navždy vymazána. Arcibiskupské gymnázium bylo znovu obnoveno až po více než 40 letech, kdy přišel s podnětem znovuzaložení bývalý student tohoto gymnázia olomoucký arcibiskup Mons. František Vaňák. Začátkem září roku 1991 bylo Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži opět slavnostně otevřeno (Arcibiskupské gymnázium, 2016 [online]. cit. 11. 3. 2016).

2.2 Charakteristika Domova mládeže

Domov mládeže (dále jen DM) patří pod Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži. Úkolem arcibiskupského gymnázia a DM je vytvoření společenství, ve kterém vládne duch Evangelia, láska a svoboda.

Cílem DM je poskytovat studentům ubytování a vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj osobnosti, duchovního života a pro přípravu na vyučování. DM poskytuje studentům ve volném čase kulturní i sportovní vyžití. Studentům je k dispozici také Studentský klub, což je místo, kde se studenti ve svém volném čase a podle libosti scházejí za účelem vzájemného povídání, hraní her či k obohacení sebe samých. Studentský klub slouží také pro různé besedy, přednášky, soutěže nebo diskotéky.

Pro studenty, kteří chtějí prohlubovat svůj duchovní život, jsou na Arcibiskupském gymnáziu neustále k dispozici dvě kaple, školní kaplan, jáhen a pastorační asistentky (Arcibiskupské gymnázium, 2016 [online]. cit. 11. 3. 2016).

2.2.1 Nabídka kroužků

Do seznamu kroužků, které probíhají na DM, patří: basketbal, volejbal, biologické okénko, cestovatelské besedy, florbal, fotbal, historické tance, historický šerm, hokej, karate, lukostřelba, lezení na umělé stěně, media vita, modelář, netradiční výtvarné techniky, posilovna a sportovní aktivity (Arcibiskupské gymnázium, 2016 [online]. cit. 11. 3. 2016).

2.2.2 Ekonomická situace Domova mládeže

DM i přes finanční podporu Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži, pod které dané zařízení spadá, se již delší dobu potýká s nedostatkem financí. Vzhledem k tomu, že jejich velkým snem je modernizace určitých prostor, pořízení lepšího vybavení do pokojů i do celého DM, ale kvůli vysokým pořizovacím cenám to není možné, přicházejí s nabídkou tzv. sponzoringu. Sponzorem se může stát kdokoliv – jednotlivec, skupina nebo firma. Dárci jsou poté zveřejňováni na tzv. seznamu dobrodinců (Arcibiskupské gymnázium, 2016 [online]. cit. 11. 3. 2016).

3 SWOT analýza daného zařízení

Následující SWOT analýza je zaměřena na DM v Kroměříži, pro který je projekt určen. V této SWOT analýze jsou popsány vize organizace, silné a slabé stránky a z toho plynoucí příležitosti a hrozby.

3.1 SWOT analýza

Vize organizace	
- modernizace prostor a vybavení jednotlivých pokojů a chodeb	

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- pestrá nabídka zájmových kroužků- možnosti smysluplného využití volného času- různé prostory pro vzájemné sdílení, setkávání a duchovní růst- velmi přátelská a rodinná atmosféra mezi studenty a vychovateli- odbornost pracovníků- individuální přístup ke každému- lokalita	<ul style="list-style-type: none">- nedostatek financí k realizaci některých plánů- striktní dodržování určitých pravidel

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- větší zájem o ubytování na DM- větší spolupráce studentů, rodičů a vychovatelů- vytvoření nových aktivit, kroužků a společných akcí	<ul style="list-style-type: none">- omezený provoz DM- úbytek a nezájem sponzorů- nezájem studentů se zapojovat do akcí

3.2 Popis jednotlivých částí SWOT analýzy

Vizi zařízení je zmodernizování určitých prostor DM. Například: vybavit jednotlivé pokoje novým nábytkem, nakoupit nové lednice ke kuchyňským koutům na určitých patrech.

Mezi silné stránky bezesporu patří pestrá nabídka zájmových kroužků, mezi kterými si každý student podle svých zálib vybere. Kroužky jsou zde opravdu různorodé. Velkou výhodou DM jsou značné prostory, kde se mohou studenti setkávat, například hojně navštěvovaný studentský klub, který se nachází přímo ve sklepení gymnázia. Ve studentském klubu mají studenti rozsáhlé možnosti výběru volnočasových aktivit. Organizují se zde různé akce, besedy, přednášky nebo soutěže. K prohloubení duchovního života slouží studentům dvě kaple, které jsou neustále k dispozici i se školním kaplanem, jáhnem a pastoračními asistentkami.

Další silnou stránkou je přátelská a rodinná atmosféra panující mezi studenty a vychovateli. Vychovatelé jsou milí, vstřícní a rádi studentům pomohou, pokud je to v jejich silách. Jejich odbornost a individuální přístup je znát.

DM se nachází přímo v budově Arcibiskupského gymnázia, což znamená další výhodu, že studenti mají vše nadosah po celý den.

Ze silných stránek automaticky vyplývají příležitosti. Velkou příležitostí může být: větší zájem studentů o ubytování na DM, zlepšení spolupráce mezi studenty, rodiči a vychovateli. Silné stránky mohou napomoci také k vytvoření nových aktivit, kroužků nebo různých akcí.

DM má i své slabé stránky. Největší slabou stránkou, se kterou se potýká již delší dobu, je nedostatek finančních prostředků, které DM potřebuje k modernizaci svých prostor a k realizaci svých plánů. Za slabou stránku lze považovat i povinnost dodržovat striktně daná pravidla. V některých situacích jsou jistě přínosná, ale v určitých případech by bylo vhodné je změnit nebo alespoň upravit tak, aby student mohl mít více času k seberealizaci.

Ze slabých stránek vyplývají hrozby. Stálý nedostatek finančních prostředků se v budoucnu může negativně projevit na chodu DM. Za další hrozbu lze považovat i úbytek a nezájem sponzorů o stálé podporování DM.

Cesta k maximalizaci silných stránek a příležitostí: lepší a přehlednější propagace jednotlivých nabízených kroužků, modernizace pokojů a společenských prostor na DM.

Cesta k minimalizaci slabých stránek a hrozeb: oslovení většího hlavního sponzora, který by se zavázal sponzorováním DM na delší dobu. Tím by se dalo předejít případným větším finančním problémům. Dále promyslet, jakým způsobem by bylo možné vyhovět žádostem vzešlých od studentů. Vytvoření kompromisu mezi pravidly a žádostmi studentů – předcházení případným neúčastem studentů na akcích pořádaných gymnáziem nebo DM.

4 Projekt „Moderní hudba a mládež“

V této kapitole je podrobně popsán projekt „Moderní hudba a mládež“, který je vytvořen pro zařízení DM Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži. V této kapitole se nachází cíl projektu, měřitelné ukazatele, skrze které lze zhodnotit naplnění cíle, je zde popsán i důvod vzniku projektu a cílová skupina, pro kterou je projekt určen.

4.1 Cíl projektu

Cílem tohoto projektu je vytvoření programu, který bude obsahovat sedm setkání a bude určen pro studenty Arcibiskupského gymnázia ubytované na DM. Jednotlivá setkání budou probíhat formou přednášek, powerpointových prezentací a videoklipů. Cílem projektu je především prevence výskytu sociálně patologických jevů pomocí práce s různými hudebními styly. Dalším cílem je formovat mládež ke zdravému životnímu stylu a naučit mladé lidi rozpoznat, která hudba je pro ně vhodná. Určitým cílem je i osvětlit mládeži nejasnosti týkající se hudby a seznámit je s interprety působícími na křesťanské moderní hudební scéně. Cílem také je, aby studenti porozuměli daným informacím a dovedli je aplikovat do praxe – do situací, které jim přinese sám život.

4.1.1 Měřitelné ukazatele k naplnění cíle

Hlavními ukazateli splnění cílů bude především spokojenost, hojná účast posluchačů, a také reakce a odezvy ze stran studentů. Od účastníků přednášek budeme očekávat zpětnou vazbu a zhodnocení přínosu pro jejich život.

4.2 Důvod vzniku projektu

Každý člověk je osobnost, lišíme se temperamentem, charakterovými vlastnostmi nebo vyznáním. Nežijeme v izolaci a všechno nás nějakým způsobem může ovlivňovat, formovat nebo přetvářet. Vnější vlivy na nás mohou působit pozitivně i negativně. Hudba je jedním z faktorů, který na nás v určitém slova smyslu působí.

Tento projekt je určen pro mládež, studenty. Mladí lidé jsou velmi náchylní na působení vnějšího okolí i virtuálního světa. A především mladí lidé mají velmi blízko k hudbě. Hudba se pro mladé lidi stává moderním komunikačním prostředkem a prostředkem, který pomáhá jedincům při prožívání emocí, životních

situací, změn apod. Skrze hudbu se mladí lidé mohou odlišit od svých vrstevníků, zařadit se do skupin preferující daný styl hudby a převzít jejich styl života, což s sebou nese i určitá rizika.

Protože se autor tímto tématem již delší dobu zabývá, dohodl se s vedoucím vychovatelem na realizaci předloženého projektu, který doplní a rozšíří nabídku aktivit DM. Svým projektem by rád pomohl studentům lépe se orientovat v tomto směru, aby dokázali nalézt odpovědi na spoustu otázek týkajících se vlivu hudby, poselství hudby, různosti hudebních stylů a aby se naučili předcházet sociálně patologickým jevům, jako jsou např. drogy, alkohol aj., které jsou s hudbou často spojovány.

4.3 Cílová skupina projektu

Tento projekt je určen především pro studenty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži, kteří jsou ubytovaní na DM. Věkové složení studentů je cca 14 – 19 let.

5 Hudba

Hudba se v našich životech stala skoro samozřejmostí. S hudbou se setkáváme opravdu na každém našem kroku – ať už je to ve škole, na pracovišti nebo doma. Každý z nás, aniž bychom si to uvědomovali, má s hudbou určité zkušenosti již z doby, ze které si většina z nás nic nepamatuje – z prenatálního období. Hudba nás provází po celý život – od doby, než jsme se narodili až do smrti. U mladých lidí hraje hudba významnou roli. Pro ně se hudba stala průvodcem na cestě dospívání. Každý člověk si tímto obdobím musel projít. Kdo již něco takového prožil, dá určitě zapravdu, že nastaly situace, kdy se člověk nechoval tak, jak by měl. V těch těžkých a bezradných chvílích potřeboval podporu někoho blízkého, potřeboval se někomu svěřit. Proto mladí lidé milují hudbu a cítí se s ní dobře. Je to něco, co jim dá pocit jistoty a bezpečí. I když je hudba nehmatatelná, mohou do ní mladí lidé vkládat své emoce, pocity a přání. To jim dodává sílu jít dál a překlenout se přes složité období. Dospělí by se měli snažit mládež podporovat nejen příkazy a zákazy, ale také umět se vcítit do druhého a být pro ně dobrým vzorem nejen v chování a vyjadřování, ale také například i v tom, co poslouchají.

5.1 Hudba a adolescenti

Pro období adolescence je typická identifikace s některou sociální skupinou, vyhranění postojů a názorů, vyhranění vůči dospělým, rychlé změny emocí a další. Hudba je znakem, který hraje mezi dospívajícími adolescenty důležitou roli.

Podle Vágnerové (2012, str. 367-398) dochází v období adolescence k proměnám ve třech oblastech. V oblasti somatické, psychické a sociální. Podle ní je pro adolescenty velmi důležitá vrstevnická skupina, která se pro ně stává nejdůležitějším zdrojem opory.

Vrstevnická skupina je pro mládež druhou rodinou. Mnohdy má v tomto období pro ně vyšší cenu než rodina, protože v ní mladí lidé nachází stejné zájmy, prožívají podobné problémy, navzájem se mezi sebou podporují a to všechno je ohraničené stejným věkovým složením.

V tomto období se vytváří u mladých lidí i jejich typický životní styl, kdy upřednostňují jiný způsob oblékání, chování a odlišení se od okolí. A právě i hudba je pro tyto změny dokonalým prostředníkem (Macek, 2003, str. 36).

Změny, kterými si prochází mladý člověk v období dospívání, se netýkají jen duševního života, ale zasahují i do oblasti hudebního vnímání, prožívání a do hudebních zájmů.

Podle Sedláka (1990, str. 305) je pro období dospívání charakteristická hlasitá a silná hudba, která v dosti případech překračuje hladinu únosnosti. Což je způsobeno především zesilovači a elektronickými kytarami, které vytvářejí u mladých lidí specifické opojení citů. Tato silná hudební reprodukce může vést až k hudebně pohybové extázi.

Mnoho mladých lidí miluje hlasitou hudbu, protože při ní může vybit svoji přebytečnou energii a vložit do ní všechny emoce. Zároveň ale nabírají novou energii, která je pohání do všech jejich dalších aktivit. Jenomže i to opět může sebou přinést i negativní stránku. Když se podíváme na hudbu, kterou poslouchá běžná mládež, častokrát tyto písně neobsahují žádné kladné hodnoty a poselství. Mnohdy si mladí lidé ani neuvědomují, co poslouchají a o čem se v dané písni zpívá. Většinou je hudba mladými vnímána jako nějaká kulisa, která jim dotváří atmosféru volné zábavy.

5.1.1 Důležitost hudby u adolescentů

Jak uvádí Macek (2003, str. 41) hudba u adolescentů, dokáže vystihnout konkrétní pocity, emoce, umí zachytit a vyjádřit jedincovy názory, postoje a hodnoty. Hudba se v určité situaci stává také nástrojem pro rychlou komunikaci mezi vrstevníky, nástrojem pro sdílení a sdělování informací a pocitů s ostatními členy dané sociální skupiny. Hudební koncerty, festivaly nebo diskotéky se pro mnoho mladých lidí stávají místem k seznamování a sblížování. V současnosti existuje spousta hudebních proudů, které se hlásí k určitým hodnotám, postojům, názorům a životní filosofii, a to dává mladému člověku možnost volby a pocit diferencovat se od okolí i zapadnout mezi své vrstevníky do konkrétní sociální skupiny.

Sedlák (1990, str. 306) uvádí, že typicky oblíbeným hudebním nástrojem pro období dospívání se stala hra na kytaru. V tomto období často mladí lidé vzhlíží ke svým hudebním idolům, jako jsou zpěváci nebo kapely. Z množství hudebních interpretů volí své favority a pro mladé se stávají příkladem a mohou tak přebírat jejich způsob života a žebříček hodnot. Hudba je dokonalým prostředkem k poznávání sebe sama a svého vlastního „já“.

Z výzkumů, které prováděli Sak a Saková (2004, str. 59-63) se dočítáme, že v období dospívání se utváří žebříček hodnot a volný čas v tomto období plní u mládeže tři funkce - relaxační, rekreační a rozvojovou. Z výzkumu, který proběhl v roce 2001, vyplynulo, že u mladých lidí ve věku 20 let a výše je poslech CD nahrávek volnočasovou aktivitou, která je prováděna denně a v tabulce zaujímá třetí místo ze 43 aktivit. Na druhém místě se umístil poslech rozhlasu a na prvním místě se umístilo sledování televize. U věkové skupiny 15-18 let si poslech CD nahrávek získalo druhé místo ihned za aktivitou sledování televize.

Z výsledků je jasně patrné, že hudba je pro mladé lidi opravdu důležitá a hraje u nich velkou roli. V tomto období, kterým si prochází každý člověk, je hudba pro mladé lidi jako vzácný lék. Lék na uklidnění duše, povzbuzení mysli a útěchu srdce.

5.2 Vlivy hudby na člověka

Hudba může být pro člověka přínosná tím, že v mnoha věcech pomáhá, uklidňuje a lze u ní také relaxovat. Hudba má ale i svoji druhou stránku a to stránku negativní. Jak se dočteme níže, poslech nesprávné hudby nám může také uškodit. Hudba může mít na člověka pozitivní nebo negativní vliv.

5.2.1 Pozitivní působení

Hudba na nás působí již před našim narozením. Výzkumy zjistily, že za etapu hudebního vývoje lze považovat i prenatální období. Z různých studií bylo zjištěno a prokázáno, že již na přelomu druhého a třetího trimestru je sluch plodu plně funkční. Dítě v matčině těle vnímá jak zvuky uvnitř těla, tak i zvuky z vnějšího okolí. Tyto zvuky, které dítě zná již z prenatálního období, si ukládá do paměti a po narození dochází k jejich upřednostňování. Může to být například hlas matky, na které dítě poté pozitivně reaguje. Výzkumy prokazují, že u dívek se v pubescenci silně rozvíjí zájem o hudbu hned za sportovními a literárními zájmy. Je to především poslech hudby mimo školu. Hudba má na jedince také vliv při vytváření svých hodnotových žebříčků a postojů (Sedlák, Váňová, 2013, str. 357-370).

Z výzkumů bylo také zjištěno, že na školách, které byly více zaměřeny na hudební výchovu, dochází k snadnějšímu rozvoji inteligence a lépe navazují a udržují sociální kontakty mezi lidmi. I hra na hudební nástroj významně přispívá

k rozvoji osobnosti a inteligence. Skrze své pozitivní působení se hudba používá i k léčebným účelům například v muzikoterapii (Šupol, 2010, str. 41-42).

Z toho vyplývá a také z učitelské, vychovatelské a rodičovské praxe je známo, že hudba hraje nezastupitelnou roli ve výchově dospívajících. Význačně působí na duševní, citový, rozumový a mravní vývoj pubescentů a postpubescentů (Sedlák, Váňová, 2013, str. 366-368).

5.2.2 Negativní působení

Mnoho lidí se domnívá, že je hudba neškodná. To, že něco jenom poslouchám, mi nemůže uškodit, vždyť je to jen melodie a text. Pokud se hudba propojí s alkoholem, drogami nebo s oslavováním úpadku či Satana, nic dobrého to přinést nemůže. Běžný člověk, který tomu nemusí až tak rozumět, si řekne, že je to nesmysl, protože nic špatného při poslechu své hudby nebo návštěvy rockového koncertu nevnímá, necítí. Jenomže už si nedá do souvislosti, že špatné věci se mohou skrze poslech nežádoucí hudby a kapel projevit až za delší dobu, třeba po několika letech. Až bude přemýšlet nad tím, proč se mu rozpadají vztahy v rodině, manželství nebo nastane nepříjemná situace, která nepůjde logicky ani vědecky vysvětlit, možná až v této chvíli si uvědomí, co je příčinou.

Z odborných zpráv se dočítáme, že závislý člověk má poslech hudby často spojený s užíváním a zneužíváním drog. Tento poslech hudby u něj vyvolává agresivitu a bažení po droze. Např. u poslechu rapu, techna a reggae byla zjištěna vyšší spotřeba alkoholu a drog (Nešpor, 2008).

Negativní vlivy byly prokázány především u rocku a metalu. Skrze hudební prvky, které využívá hudební styl rock a metal, lze ovlivnit psychiku, vědomí a podvědomí člověka. Touto formou lze předat i skryté poselství, což je i vědecky dokázáno. Například to mohou být výzvy k násilí, sebevraždám, sexuálním podnětům, k propagaci drog nebo sekt. Pro dnešní mládež poslech taneční hudby a techna přináší určité nebezpečí, které je spojeno s užíváním tanečních drog především extáze. Hudbou ovlivněné podvědomí spolu s alkoholem, depresemi, drogami a okultismem vede k neřízenému jednání, kterého bychom za normálních okolností nebyli schopni učinit (Šupol, 2010, str. 42-43).

Že je hudba a mládež úzce spojována také se satanismem, dosvědčují i slova významného italského exorcisty Gabriela Amorth (2006, str. 69-72), který za svá léta působení v této oblasti provedl několik tisíc exorcismů. Ve své knize, kterou

zaměřuje na téma exorcisté a psychiatři, se dotýká také negativního působení hudby. Z jeho letitých životních a pracovních zkušeností vychází najevo, že se satanismus ve světě rozšiřuje především mezi mládeží, na kterou působí určitý hudební styl – rock a metal. Autor knihy se zamýšlí také nad třemi prostředky, které by pomohly uchránit mládež před poslechem nežádoucí hudby a satanismem. Těmi třemi prostředky jsou – nová evangelizace, zájímání se o kvalitní informace a umění naslouchat druhým.

Prostředek nové evangelizace u mládeže se za léta od vydání knihy Gabriela Amortha podle autora tohoto projektu výrazně posunul vpřed a dosahuje vysoké úrovně. Za úžasný a nejlepší způsob nové a nenásilné evangelizace, která může mladým lidem ukazovat správný směr a hodnoty, považuje hudební evangelizaci formou vystoupení chválicích a uctívajících interpretů, hudebních křesťanských koncertů, přednášek významných lidí a konání křesťanských festivalů. Na těchto akcích lze od počátku spatřit nadšení mladých lidí pro dobrou věc. Co každého člověka na první pohled zaujme, je to, že spousta mladých lidí se dokáže bavit na těchto akcích bez alkoholu a omamných látek. O tom, že tento nový způsob evangelizace přináší i své plody, svědčí mnohá svědectví z řad návštěvníků i dobrovolníků.

5.2.3 Dlouhodobý vliv hudby - studie

Při laboratorních výzkumech bylo zjištěno, že moderní tvrdá hudba neovlivňuje pouze člověka. Při výzkumech, ve kterých byly použity laboratorní krysy, se přišlo na to, že typ hudby ovlivňuje jak jejich soustředění se na splnění úkolu, tak jejich schopnost se učit. Pokus byl použit při nalezení správné cesty bludištěm. Ta skupina, která byla vystavena klasické hudbě, našla správnou cestu daleko snadněji než skupina krys, která byla během hledání vystavena silné hard rockové hudbě. K nalezení správné cesty spotřebovaly 4x více času. U krys, které byly vystaveny hlasité a disharmonické hudbě několik měsíců, bylo při zkoumání mozku zjištěno více nervových poškození, což mělo za následek zhoršenou schopnost učení, agresivitu, hyperaktivitu a mnoho dalšího (Hučín, 2009).

Také Franěk (2005, str. 192) ve své knize hovoří o výzkumu, který proběhl v roce 1994. V něm se zkoumalo, zda existuje nějaká spojitost mezi adolescenty a poslechem heavy metalové hudby nebo rapu. Byli vybráni adolescenti ve věku 12-18 let, kteří se léčili s psychologickými problémy. Z výsledků vyšlo najevo, že ti, kteří poslouchali heavy metalovou hudbu, měli později problémy s chováním, horší

prospěch ve škole a užívali více omamné a psychotropní látky oproti adolescentům, kteří neměli v oblibě takovou hudbu.

Z výzkumů vyplývá, že hudba, především tvrdší hudební styly působí na člověka negativně. Ano, ale nesmí se zapomenout, že často záleží na mnoha dalších faktorech, proč k tomu dochází. I rocková a metalová hudba může nést dobré poselství. Existuje řada křesťanských kapel, které také hrají tvrdší hudební styly.

Než člověk začne preferovat určitou kapelu, je vhodné si zjistit a prozkoumat historii dané kapely - podívat se do její minulosti, ke komu se členové kapely hlásili a koho nebo co svými písněmi oslavovali. Dále je dobré nahlédnout do života členů kapely – jakým způsobem žili v minulosti a jakým žijí teď. A v neposlední řadě je dobré si zjistit, co je obsahem textů daných písní – o čem zpívají a koho nebo co v nich oslavují.

5.3 Vliv textu písní

Většina posluchačů různých hudebních stylů se zaměřuje na hudbu jako takovou, ale posluchači by se měli zaměřit také na texty skladeb. Nejen hudba, ale i texty skladeb na nás mohou mít vliv. Text může nést dobré poselství, ale může na nás působit i negativně.

Před několika lety byl proveden výzkum mezi studenty. Zjistilo se, že u studentů, kteří poslouchali rap a heavy metalovou hudbu, je vyšší výskyt nepřátelských postojů na rozdíl od studentů poslouchajících country, soul nebo alternativní hudbu. V důsledku poslechu heavy metalové hudby byl také prokázán častý výskyt negativního chování ve vztahu k ženám.

Vlivem násilných textů se zabývali i Craig Anderson a jeho tým spolupracovníků, kteří provedli pět nezávislých pokusů. Prokázalo se, že násilné texty i když byly komicky laděné, zvyšují agresivní chování posluchačů. Po delší době se u lidí, kteří poslouchali hudbu s násilnými texty, začaly objevovat konflikty a zhoršovaly se vztahy k okolí (Hučín, 2009).

Texty skladeb mohou i pomáhat a ukazovat nejen mladým lidem správný směr jejich života. Mohou povzbuzovat, dodávat sílu nebo také skrze texty lidé mohou děkovat, prosit, chválit a vyjádřit jimi to, co zrovna prožívají.

Je zajímavé podívat se do života mnohých interpretů. Někteří z nich hovoří o tom, jak vznikaly dané písně, jak dlouhou cestu museli ujit, než ji složili. Texty písní jsou mnohdy hluboké, odráží jejich život, životní zkoušky, pády, boje, smutné i radostné

chvíle. Také v nich najdeme plno povzbuzujících slov, víru a naději. Co lze všechno vložit do písně a čím vším může být píseň, která uvnitř sebe skrývá obrovské bohatství, vyjadřuje například píseň „10 000 Reasons“, kterou napsal Matt Redman. Tato píseň sklidila velký úspěch a stala se povzbuzením pro mnoho lidí, kteří si procházeli těžkým obdobím svého života. Svědčí o tom spousta svědectví¹ a děkovných slov.

Že může být píseň i dojemným darem a projevem lásky, dosvědčuje i píseň „Picture“, kterou napsal pro svoji ženu ve svatební den frontman kapely Kutless Jon Micah Sumrall.

¹ Dojímavá svědectví, která jsou spojována s hudbou a s touto písní, lze nalézt v knize 10 000 důvodů, která byla vydána v roce 2017.

6 Projektové dny na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži

V této kapitole se budeme věnovat jednotlivým projektovým dnům, které se týkají konkrétního tématu z cyklu přednášek o křesťanské moderní hudbě. Na konci každého setkání se bude nacházet seznam zdrojů, ze kterých byly dané informace čerpány.

6.1 První setkání: Historie moderní křesťanské hudby

Průběh: Na začátku tohoto setkání bude studentům řečeno něco málo o celkové historii moderní křesťanské hudby, příčinách vzniku a také o významných lidech, kteří se zapsali do historie a stojí za jejím vznikem. Skrze powerpointové prezentace² se studenti ponoří do životů významných zakladatelů a doví se základní informace z jejich životů a důvod, proč se dali zrovna tímto směrem. Budou obeznámeni s průběhem celkového vývoje této hudby - od úplných začátků až po stále lepší a hlubší zdokonalování.

Dále bude přednáška zaměřena na historický vývoj několika vybraných hudebních stylů. Mezi tyto vybrané hudební styly bude patřit gospel music, country a heavy metal.

Přednáška a všechny prezentace budou prokládány videoklipovými písněmi a svědectvím interpretů.

Časová náročnost: 90 minut

Cíl: Cílem přednášky je, aby si studenti dokázali skrze získané vědomosti pospojovat historický vývoj křesťanské moderní hudby s událostmi tehdejší doby. A také, aby byli znalí jak, kdy a proč vznikl určitý hudební styl a kteří významní lidé té doby stojí za vznikem. Dalším cílem je poukázat na určitou základní znalost, kterou by mladí lidé měli mít a na důležitost historického vývoje hudby.

Teoretická část:

Historie moderní křesťanské hudby

Mladí lidé bojovali se společenskými normami, kladli si spoustu otázek a hledali na ně odpovědi. V důsledku toho všeho vzniklo Ježíšovo hnutí. Toto hnutí vzniklo v 60. letech a bylo velkým přínosem pro rozvoj křesťanské moderní hudby.

² Prezentace č. 1 v příloze na CD.

Z jižní Kalifornie se rozšířilo po celé zemi. V těchto letech lidé také usilovně hledali odpovědi na své duchovní otázky. Umělci v této době začali zpívat jiné písně. Písně zaměřující se na Ježíše, které měly v sobě umělecké cítění pro moderní hudbu. Významným člověkem této doby byl John Fischer. Jeho hudební začátky sahají do roku 1963, kdy ve škole uslyšel píseň od skupiny Beatles. V roce 1969 podepsal první smlouvu o nahrávání. Rok 1970 byl rokem, kdy se všude začaly objevovat křesťanské kapely. Mezi takovou kapelu patří i skupina Love Song, která do téhle doby dobře zapadala. Za významného umělce lze považovat i Larryho Normana. Jeho hudba byla charakteristická svojí výrazností, tvořivostí a jeho písně přesáhly tehdejší dobu. Larry Norman je považován za průkopníka a prvního křesťanského umělce, který k ohlašování Ježíše použil Rock and Roll.

Mezi kapely a umělce, kteří inspirovali tehdejší generaci, hudební žánry a ovlivnili tehdejší kulturu, patří například Randy Stonehill, Pat Terry nebo Randy Matthews. Zajímavostí také je, že hvězdy jako např. Bob Dylan, Cliff Richards nebo Donna Summerová začali měnit své melodie až díky tomu, že jim do srdce vstoupil Bůh. Na rozhlasových hitparádách začaly písně jako např. „Put Your Hand in the Hand“, „Spirit in the Sky“ nebo „Oh Happy Day“ stoupat nahoru. Vyprodané byly také sály na muzikály „Jesus Christ Superstar“ nebo „Godspell“.

Hudba v té době zněla převážně mimo kostel. Byla to spíše tzv. záležitost sobotního večera. Hudba rychle zaplavila zemi díky provázanosti s Ježíšovým hnutím a tak přiváděla mladé lidi k Ježíši. Důkazem je světový studentský kongres Explo 72 v Dallasu, kde na koncertech bylo přítomných více než 80 000 lidí. V 70. letech vznikly nové křesťanské nahrávací společnosti. Také hudba v této době procházela obměnou. Významným člověkem, který se hluboce zapsal do hudební křesťanské scény, byl i Dallas Holm. Jeho píseň „Rise again“ byla pro církve velkým přínosem. Svědčí o tom výhra ceny Dove³ za Píseň roku 1978. Na začátku 80. let se do povědomí dostávají pop umělci, jakými byly například Sandi Patty nebo Steve Green. Ti začali měnit současnou křesťanskou hudbu. Díky nim se hudba dostala více do kostela. V tomto období se začali objevovat i další umělci. Mezi nejvýznamnějšího umělce patří Michael W. Smith, který je charakteristický svými úžasnými písněmi⁴.

³ Hudební americké ocenění, které je každoročně udělováno již od r. 1969 v Atlantě.

⁴ Například: Great is the Lord, Jesus Is The Answer, Healing Rain, Lord Have Mercy, Breathe a další.

Mezi největší umělkyně patří bezesporu Amy Grant⁵. Tato zpěvačka zaujme už tím, že s křesťanskou hudbou neměla vůbec nic společného a později se stala významnou představitelkou křesťanské hudby a začala oslovovat lidi. Zajímavostí je, že již v 15 letech podepsala svoji první smlouvu na desku.

Devadesátá léta znamenala pro křesťanskou hudbu skutečný boom a křesťanská hudba se v médiích šplhala na přední místa. Z toho ale vyplynuly také otázky, aby se hudba nestala jen nějakou komercí, ale aby písně byly opravdovým poselstvím a oslavou Boha (Řapková, 1996. str. 10-11).

Historický vývoj heavy metalu

Heavy metal je pokračovatelem Rock and Rollu. Pro heavy metal je typický zrychlený rytmus a zesilovače puštěné na plný výkon.

Průkopníky heavy metalové hudby se staly nekřesťanské metalové kapely, které jsou známé dodnes. Mezi tyto zakládající kapely patří např. Deep Purple, Led Zeppelin nebo Black Sabbath.

Tato nová síla hudby šokovala posluchače celého světa. Skrze kytarové sólo Eddie van Hallena na píseň „Beat it“ začal být tento styl použitelný pro všechnu hudbu - rap, techno, soul aj. Po určité době fungování heavy metalu, si nějaký člověk všimnul, že tato dynamická hudba si rozumí se stylem spíše oslavujícím. Tímto stylem byl Gospel. Za významného křesťana, který poprvé použil Rock and Roll ke zvěstování Ježíše se považuje Larry Norman. Mezi první začínající křesťanské kapely tohoto stylu patří např. Resurrection Band, Jerusalem nebo Daniel Band. Všechny tyto tři kapely navzájem spolupracovaly a jezdily i na některé společné koncerty. Návštěvníci těchto koncertů však nedokázali pochopit, že tato tvrdá hudba pochází od křesťanů. Oficiální termín „křesťanský Heavy metal“ se začal používat teprve od roku 1984. A to zásluhou výborné kapely Stryper, která si získala pro svůj muzikantský um a vizáž nejednoho příznivce a začali se velmi rychle objevovat ve sdělovacích prostředcích a MTV⁶. Křesťanský metal je nazýván též „White metal“. Vznikl také křesťanský metalový časopis „Heavens Metal“ a nadace „Sanctuary“, která se věnuje evangelizaci na heavy metalových koncertech. Později se rozvíjely další a další křesťanské kapely (M.S.+Son, 1996, str. 5).

⁵ Amy Grant proslavila především píseň „El Shaddai“.

⁶ První hudební televizní stanice, která vznikla v roce 1981.

K šíření evangelizace na metalových koncertech, vznikla i speciální edice Metal Bible, která je určena především fanouškům rocku a metalu. Tato metalová Bible obsahuje nejen Nový zákon, ale především je doplněna o několik životních svědectví známých a velmi úspěšných členů metalových kapel nebo bývalých satanistů, kteří konvertovali a chtěli se skrze toto vydání Bible podělit o své životní příběhy (Jonsson, 2016, str. 3).

Historický vývoj gospelu

Gospel patří mezi hudební žánry, které je potřeba nejen slyšet, ale také vidět. V minulosti byl Gospel definován jako náboženský směr. Pod pojmem Gospel si lidé představují např. černošskou hudbu, tradiční, jižanskou, křesťanskou nebo hip hop. Za otce gospelové hudby je považován Thomas A. Dorsey, autor písně „There Will Be Peace in the Valley“. V roce 1932 byla jím založena organizace Národní konference gospelových sborů a chórů. Album Surely God is Able, bylo prvním gospelovým albem, které bylo vydáno po válce. Za krále gospelu byl považován James Cleveland. Tento zpěvák získal čtyři ocenění Grammy⁷. Díky tomuto člověku se gospelová scéna dostala na vysokou úroveň. James Cleveland v roce 1968 zorganizoval největší gospelové shromáždění na světě - Gospel Music Convention of America. Kvarteta měla největší vliv na vývoj americké popové kultury. Mezi významná kvarteta té doby patří: The Swan Silvertones, The Mighty Clouds of Joy nebo The Fairfield Four, kteří jsou aktivní i v současnosti a patří i dnes mezi velmi oblíbená seskupení, která charakterizuje výborný hlasový výkon a typický smysl pro humor. Ve většině kvartet převládalo mužské uskupení, ale např. nejdéle trávající skupinou bylo ženské uskupení Caravans a nejoblíbenějším kvartetem bylo Soul Stirrers. Kvarteta byla po nějakém čase nahrazena chorály a masovými sbory. Nejoblíbenější sbor 90. let byl založen a řízen Franklinem Williamsem, který byl členem kvarteta (Petrie, 1996, str. 10-11).

Historický vývoj country

Historické kořeny tohoto hudebního stylu sahají do velké hloubky. V roce 1929 se rodina Carterova dostala do povědomí skrze vlastní program. Tento jejich hudební program byl směsicí hudebních stylů - obsahoval prvky country i gospelu.

⁷ Nejvýznamnější hudební ocenění, kterého hudebník může dosáhnout. Ocenění Grammy je udělováno od roku 1958 ve Spojených státech amerických.

Jejich hlavní náplní bylo zpívání. I když se country dostávalo do stále většího povědomí, přece jenom byl gospel starší a veřejnosti známější. Ve 40. letech se Carter Family rozpadla, ale vytvořila se nová Carterova rodina složená z dětí bývalých členů. I přes velké změny si Carter Family zachovala svůj styl – směs country a gospelu.

Po několika letech se k nim připojil Red Foley – zpěvák hlavního country proudu. Foley byl známý tím, že přetvořil na svoji verzi starou náboženskou píseň „Just a Closer Walk“. Tato píseň se v roce 1950 umístila v hudebním časopise Billboard v Top 10. Většina country hudebníků začala v té době zařazovat do svých vystoupení jednu nebo dvě gospelové písně. Také bylo na běžném pořádku, že se významní country umělci rozhodli přejít do čistého gospelu – např. Jimmie Davis. Typickým umělcem a významným představitelem country-gospelu byl na konci 50. let a během 60. let T. Ernie Ford, který se proslavil tím, že vydával jedno album ročně. Za svůj život získal jen jedno ocenění Grammy a to díky gospelu. V roce 1990 byl díky svému celoživotnímu dílu jmenován do nashvillské Dvorany slávy. Propojení mezi gopsem a country se uzavřelo v roce 1968, když se Johnny Cash oženil s June Carterovou. V pozdějších letech se Johnny Cash navracel zpět ke gospelu. Gospel tak jak ho známe dnes, se začal šířit počátkem 70. let (Trdla, 1996, str. 20).

Postřehy z realizace:

Když autor hovořil o zpěvačce Amy Grant a zmínil píseň „El shaddai“, většina studentů začala hovořit o tom, že tuhle píseň znají a zpívají ji ve škole. Studenti projevíli zájem o životní osudy zpěvačky. Studenty také zajímal historický vývoj heavy metalu a při představování Metalové Bible, kterou studenti neznali, pokládali otázky a zajímali se o ni.

Teoretické informace čerpány z:

JONNISON, Johannes, eds., 2016. Metal Bible. Germany: Druckerei C.H.Beck. ISBN 978-3-942738-97-2.

M.S.+Son (jméno neuvedeno), 1996. Historie heavy metalu. *Tón*. 2(96), 5.

PETRIE, Phil, 1996. Historie gospel music. *Tón*. 3(96), 10-11

ŘAPKOVÁ, M. (jméno neuvedeno), 1996. Historie moderní křesťanské hudby. *Tón*. 4(96), 10-11.

TRDLA, Aleš, 1996. Vývoj country aneb „Jak si country a gospel blízko byly“. *Tón*. 2(96), 20.

6.2 Druhé setkání: Satanismus v hudbě

Průběh: Přednáška bude probíhat formou výkladu s využitím powerpointové prezentace⁸. Studenti budou seznámeni se základními informacemi o velmi širokém tématu, a to o satanismu v hudbě. Na začátku setkání budou do tohoto tématu uvedeni chválicí hudební modlitbou, písní „I Surrender“ kapely Hillsong. Poté bude následovat přednáška, která v sobě ponese stručný pohled do historie o tom, jak a kdy se dostal satanismus do hudby. Během přednášky budou také zmíněny tři vlny negativ, které se dostaly do hudby a proč jimi byla hudba ovlivněna. Budou seznámeni s významnou osobností z oblasti psychiatrie a lékařství, která se mimo jiné zabývá i vlivem satanistické hudby na člověka a jeho psychiku. Studenti budou obeznámeni o jeho životní a pracovní zkušenosti z oblasti jeho působnosti a také získají základní znalosti o působení hudby se satanistickým podtextem na lidské podvědomí a mozek. Dále se seznámí s fakty o tom, jak mohou člověka ovlivňovat názvy a texty písní a odhalí pozadí hudebních nahrávek satanistických kapel. Přednáška bude prokládána svědectvím bývalého satanisty a doplněna o události, které se staly v posledních letech v České republice i v zahraničí. Na závěr zazní rady, co je dobré si zjistit, než začnou poslouchat nějakou kapelu. Přednáška bude zakončena videoklipovou písní „We believe“ od kapely Newsboys. Během přednášky budou studentům pokládány otázky a úkoly.

Časová náročnost: 90 minut

Cíl: Cílem přednášky a tohoto tématu je, aby se po jejím absolvování studenti dokázali orientovat v této problematice. Mladí lidé mají velmi blízko k hudbě a určitým hudebním stylům. Proto je důležité je informovat o možných negativech, které s sebou přináší některé hudební styly a kapely. Dalším cílem je, aby se naučili sami rozpoznávat a rozlišovat, která kapela je k poslechu vhodná a která ne. Určitým cílem také je, aby mladí lidé dokázali aplikovat získané vědomosti v praxi – ve školním a mimoškolním prostředí.

Teoretická část:

Hudba byla ovlivněna třemi vlnami negativ. První vlnou byl objev drogy LSD. Skrze tuto drogu se lidem otevíral duchovní svět a to byla největší přístupová

⁸ Prezentace č. 2 v příloze na CD.

cesta Zlého. V této první vlně se hudba stala největší šířitelkou drog na světě. Poté přichází druhá vlna - skrze drogy přicházejí duchovní zážitky a s nimi příchod vůdců východních náboženství. Třetím negativem, které ovlivnilo hudbu, bylo založení Satanské církve a toho se chopily nové hudební styly jako např. black metal, dead metal a další (Šupol, 2016 [online]. [cit. 15. 11. 2016]).

Nejvýznamnější italský psychiatr Simone Morabito se zabývá řadu let vědeckými výzkumy nejen v oblasti psychiatrie, ale také lékařství. Za tuto významnou činnost byl navržen na Nobelovu cenu. Vydal knihu, ve které se zaměřuje na vliv satanistické hudby na člověka a jeho psychiku. Je často vyhledáván mladými lidmi, kteří ho žádají o pomoc a léčbu. Z jeho životních a pracovních zkušeností vyplývá, že krize mladých lidí se v mnoha případech dostavila zrovna ve chvíli, kdy pravidelně začali poslouchat rockovou hudbu, která v sobě nesla satanistický obsah. Hudba, ve které se nachází satanistický podtext, ovlivňuje lidské podvědomí tak, že do něj předává nové myšlenky a člověk je přijímá za vlastní, aniž by si uvědomoval jejich škodlivost. Tato hudba hubí v člověku pud sebezáchovy, který je velmi důležitý pro normální život člověka. I když člověk nevěří v existenci Zla a poslouchá takovouto hudbu, negativní obsah hudby je zaznamenáván v podvědomí člověka a vyzývá dotyčného k vraždám, prostituci, krádežím, sebevraždám a k nenávisti Boha a lidí. I když člověk nechce, aby se ho tyto negativní věci dotkly, při častém poslechu této hudby je tím poznamenán.

Lidé si ve většině případů neuvědomují, že spousta hudebních skupin zpívá satanistické texty a že mnohdy autory textů jsou satanisté. S tím souvisí i skryté pozadí hudebních nahrávek⁹. To znamená, že pokud bude pozpátku přehrána některá nahrávka, může člověk tímto způsobem zjistit, co všechno je během běžného přehrávání nenásilně vkládáno do podvědomí člověka (Piotrowski, 2009, str. 39-40).

Postřehy z realizace:

Během pěti hodin přednášek na tohle téma, bylo zajímavé sledovat reakce jednotlivých studentů z různých tříd. Na každou přednášku přišla jiná třída: 2.A, 2.B, 2.C, 4.K, 8. a 9. třída.

Někteří studenti kladli dotazy, kterými nesouhlasně naráželi na dané téma. Poté co autor studentům odpověděl způsobem, který doložil i materiály a videoklipy, vtíravé

⁹ Tímto se zabýval odborník na hudbu P. Martin Holík, který vytvořil videokazetu s ukázkami několika desítek hudebních nahrávek známých kapel.

dotazy přestaly a studenti pochopili, že tohle téma by nemělo být bráno na lehkou váhu. Další zajímavý postřeh byl ten, že studenti osmé a deváté třídy se více dotazovali, měli více zkušeností s poslechem nežádoucích kapel a byli v nich celkově znalejší než jejich o pár let starší vrstevníci. Což bylo docela překvapujícím zjištěním. Bylo by dobré nenechat toto zjištění bez povšimnutí. Přednášková osvěta proti poslechu nežádoucích kapel nebo hovory o vlivech hudby již v mladém věku např. v rámci hudební nebo náboženské výchovy by mohly zlepšit danou situaci.

Další ohlasy přineslo setkání s pastorační asistentkou po skončení přednášky pro osmou a devátou třídu. Pastorační asistentka sdělila, že za ní přicházejí rodiče s dotazem, co mají dělat, když jejich dítě poslouchá nežádoucí hudbu. Uvedla, že je škoda, že se o tomto tématu nemluví více a že vidí potřebu na tohle téma hovořit s mladými lidmi a studenty.

Teoretické informace čerpány z:

PIOTROWSKI, Mieczyslaw, 2009. Satan v hudbě?. *Milujte se!*. 3(10), 39-40. ISSN 1802-4327.

ŠUPOL, Pavel, 2016. Okultní hudba. In: *festivalunited.cz* [online]. [cit. 15. 11. 2016]. Dostupné z: <http://festivalunited.cz/archiv-2016/>

ŠUPOL, Pavel, 2016. Pozitiva a negativa populární hudby. In: *youtube.com* [online]. 21. 7. 2016 [cit. 15. 11. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=NWWwXZkoQoQ>

6.3 Třetí setkání: Chvály

Průběh: Přednáška na téma hudební chvály se celá bude nést v duchu chval. Studenti v ní budou skrze powerpointovou prezentaci¹⁰ seznámeni s rozdílem mezi hudební chválou a uctíváním. Tento rozdíl jim bude vysvětlen teoreticky z pohledu odborníků, kteří se tímto rozdělením zabývají. Pro lepší pochopení mezi studenty, bude tento rozdíl vysvětlen ale především z praktického pohledu tak, aby jednoduše rozpoznali význam a rozdíl mezi těmito významově podobnými slovy. Účastníci přednášky budou také obeznámeni se způsoby, jakými můžeme projevovat chválu, a uvědomí si, co který způsob chválení vyjadřuje. V přednášce se bude hovořit dále o podmínkách vhodných k hudební chvále a uctívání. Hovořit se bude také o večerech chval, jejich vzniku a průběhu. Velká část přednášky bude věnována nejvýznamnějším chválicím a uctívajícím interpretům jako jsou Lamačské chvály Live, eSPé, Rebecca St. James nebo Kari Jobe. Během přednášky budou prezentovány videoklipy a písně těchto chválicích křesťanských interpretů.

Časová náročnost: 90 minut

Cíl: Cílem přednášky je uvést studenty do tématu hudební chvály a naučit je rozeznat rozdíl mezi chválou a uctíváním. Cílem také je, aby studenti porozuměli daným informacím a dokázali aplikovat získané vědomosti v praxi – tzn. ve školním a mimoškolním prostředí.

Dalším cílem je seznámit mladé lidi s křesťanskými chválicími a uctívajícími interprety, kteří mohou svým životem ukazovat na správné životní hodnoty, být pro mladé lidi pozitivním vzorem a naučit studenty samostatnému oceňování hodnot.

Teoretická část:

Chvála

Chválou se vyjadřuje Bohu díky za to, jak je veliký, silný a mocný. Chválou se vyvyšuje Bůh za všechno, co se lidem skrze něj dostalo. Chvála je na rozdíl od uctívání více projevována verbálně (Mrázková, 2014 [online]. [cit. 20. 12. 2016]).

¹⁰ Prezentace č. 3 v příloze na CD.

Chvála neznamená jen nějakou optimistickou a krásnou píseň plnou hlubokých textů. Chvála je vítězný pokřik, radost, která umožňuje člověku dostat se do větší blízkosti Krista (Zschechová, 2007, str. 44-45).

I jedna z nejznámějších křesťanských zpěvaček Rebecca St. James¹¹ (2006, str. 63) se k chválám a uctívání vyjadřuje následovně a říká, že je velmi důležité si zachovat nějaký každodenní postoj chvály, protože tím méně se pak člověk soustředí na sebe. Když budou lidé určitý postoj chvály zachovávat, lépe se soustředí na opravdový život s Bohem.

Chvála není jen nějaký postoj, je to celoživotní oběť a odpověď na zjevení. Příkladem chvály mohou být například i misie, které jsou samy o sobě obětí, která má počátek i konec ve chvále. Cílem misí je chvála. Skrze ni povstávají noví ctitelé Krista (Redman, 2005, str. 68-71).

Misionáři v dřívějších dobách využívali hudbu jako prostředek, díky němuž se mohli dostat do blízkosti lidí rozdílných kultur. Misionáři k tomu dokonce využívali lidovou nebo domorodou náboženskou hudbu (Talbot, 2009, str. 72).

Projevy chval a uctívání jsou si velmi podobné. Slovo uctívání je v angličtině překládáno jako „worship“. Uctíváním vyjadřujeme silný úžas k něčemu nebo k někomu, kdo je člověku velmi vzácný (Riviere, 2012, str. 11).

Uctíváč a vedoucí chval, který již několikrát navštívil Českou republiku, Martin Smith (2013 [online]. [cit. 23. 12. 2016]), zmiňuje, že podstatou worshipu je chvála Bohu a vděčnost za to, kým je pro člověka Bůh.

Chválící a uctívající písně považuje Martin Smith za výtvar, dar a milost od Boha. Zmiňuje, že nadejde ale okamžik, kdy se chválící písně stanou nepotřebnými. A to ve chvíli, kdy odejdeme z tohoto světa ke svému Spasiteli. Po smrti to bude už jen vlastní chválící píseň, chvála a dík života (Smith, 2008, str. 11-12).

Uctívání

O uctívání hovoří ve své knize i významná australská zpěvačka worship kapely Hillsong Darlene Zschech (2007, str. 18-32). Podle jejích slov skutečné uctívání nastává ve chvíli, kdy člověk naplno miluje Boha, má živý vztah s Bohem a celým svým životem jde za ním. Když se duch člověka spojí s Duchem Božím tehdy

¹¹ Zpěvačka, která se nebojí hovořit na veřejnosti o předmanželské čistotě. Složila píseň „Wait for me“ a na tohle téma vydala i knihu s názvem „Čekej na mě“. V roce 2007 navštívila Českou republiku v rámci Celostátního setkání mládeže v Táboře.

se děje opravdové uctívání. Podstatou uctívání nejsou krásné písně, zpěv nebo velikost kapely. Hlavní podstatou je, aby celé lidské srdce bylo skutečně zapojené do uctívání. Teprve když se propojí čisté srdce, čistá duše, Boží Duch a hudba, nastává pravé uctívání.

Uctíváním se člověk zaměřuje na to, kdo je pro dotyčného člověka Bůh a vyjadřuje se tím také láska k Bohu ne jen slovy, ale především skutky. Je to úplné odevzdání se. Není to rituál nebo emoce.

Zpěvák, skladatel a vedoucí chval a uctívání John de Jong (2003, str. 29-30) ze svých životních zkušeností vypráví, že hlavním středem celého uctívání musí být jedna z největších osobností a tou je Ježíš Kristus a Duch svatý. Významnost při uctívání přisuzuje také Písmu svatému, skrze nějž se člověk dostává při uctívání do větší hloubky prožívání.

Známý uctívač a vedoucí chval Matt Redman (2003, str. 44) zmiňuje, že by lidé během uctívání měli být připraveni i na nenadálé věci, které se během uctívání v určitých chvílích mohou dít. Pro tyto nenadálé věci a situace by měl být v uctívání dán prostor.

Způsoby projevu chval

Existuje mnoho pozic, jakými mohou lidé chválit Boha. Uctívat a chválit můžeme různými způsoby. Ať už jde o stání, sezení, klečení, zdvižení rukou nebo dokonce tanec, všechno je konáno k oslavě Boha a jakýkoliv takový projev je Bohu milý, pokud se koná důstojným způsobem (Riviere, 2012, str. 12-13).

To, že někteří uctívači zapojují při uctívání celou svou bytost, může v některých lidech vyvolat pozitivní, nebo negativní reakce. Avšak nesmí se zapomenout, že uctívání je určeno Pánu, nikoli lidem (Zschechová, 2007, str. 36-37).

Markee (2005, str. 39-61) ve své knize hovoří o tom, že při uctívání není kladena důležitost na hudební styl, jakým je projevováno. Důležité je, s jakým úmyslem a s jakým srdcem přichází dotyčný uctívat Boha. Mělo by být propojeno i s určitou vděčností a díkuvzdáním.

Postřehy z realizace:

Studentům byly pokládány dotazy týkající se chválicích a uctívajících interpretů. Studenti zaujatě a pohotově odpovídali, a také sami pokládali otázky, které je zajímaly. Otázky se týkaly hudební tvorby interpretů a jejich životních

svědectví. Téma studenty velmi zaujalo, protože skrze životy interpretů a jejich písňe mohli objevit nové a hluboké věci. Na závěr se hovořilo o tématu dalšího setkání. Studenti byli požádáni o následnou spolupráci na vytvoření následujícího společného setkání a mohli podávat návrhy např. na své oblíbené interprety.

Teoretické informace čerpány z:

JAMES, Rebecca St., 2006. *40 dní s Bohem*. Praha: Samuel. 116 s. ISBN 80-86849-26-0.

JONG, John de, 2003. *Létání v bouři*. Brno: Postilla. 190 s. ISBN 80-86442-23-3.

MARKEE, David, 2005. *Ztracená sláva*. Český Těšín: Železná berla. 123 s. ISBN 80-239-6114-4.

MRÁZKOVÁ, Alena, 2014. Děkování, chvála, uctívání. In: *juda.cz* [online]. 17. 2. 2014 [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.juda.cz/2057/dekovani-chvala-uctivani/>

REDMAN, Matt, 2003. *Neuhasitelné uctívání*. Příbram: Křesťanské společenství. 97 s.

REDMAN, Matt, 2005. *Tvárou k zemi*. 1. Sabinov: Dom Júdov. 132 s. ISBN 80-968738-2-2.

RIVIERE, Leen La, 2012. *Chvála a uctívání*. Praha: Rosa. 174 s. ISBN 978-80-900-8507-7.

SMITH, Martin, 2008. *Navždy o lásce tvé chci zpívat*. Praha: Samuel. 123 s. ISBN 978-80-86849-48-5.

SMITH, Martin, REDMANN, Matt, 2013. Martin Smith a Matt Redman roztančili Vsetín. In: *hopetv.cz* [online]. 9. 10. 2013 [cit. 23. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.hopetv.cz/video/vsechny-kategorie/3-hudba>

TALBOT, John Michael, 2009. *Hudba – radost i služba*. Bratislava: Redemptoristi – Slovo medzi nami. 104 s. ISBN 978-80-89342-09-9.

ZSCHECHOVÁ, Darlene, 2007. *Uctievanie za hranicami všednosti*. Bratislava: Slovo života international. 221 s. ISBN 978-80-89165-15-5.

6.4 Čtvrté setkání: Životy interpretů a jejich svědectví víry

Průběh: Tato přednáška bude seznamovat studenty s několika životy křesťanských interpretů skrze powerpointové prezentace¹² a videoklipy. Díky prezentacím studenti nahlédnou do několika životních příběhů např. o tom, jak dlouhou cestu museli ujit členové kapel a co všechno zapříčinilo jejich vstupu na hudební scénu. V této přednášce se bude hovořit také o méně známém hudebním žánru „Indie folk“, který je charakteristický pro kapelu Rend Collective pocházející ze Severního Irsku, hrající na netradiční hudební nástroje. Hovořit se bude o country zpěvácích Joey a Rorym, o úspěšné polské zpěvačce Magdě Anioł a jejím životě. Během setkání se nahlédne také do života a hudební tvorby kapely Skillet a Kutless, kteří budou na setkání zastupovat tvrdší hudební žánr a tím je rock. Hovořit se bude i o pop-rockové kapele Newsboys a nebude chybět ani světově proslulý Chris Tomlin.

Časová náročnost: 90 minut

Cíl: Cílem setkání je představit studentům kapely a interprety, kteří svým životem a hudební tvorbou předávají správné životní hodnoty. Cílem také je, aby studenti dokázali tyto hodnoty ocenit a integrovat je. Studenti budou také seznámeni vším, čím si museli tyto hudební interpreti projít a jakou cestu museli zvolit, než se dostali na hudební scénu. Záměrem bylo skrze tyto příběhy povzbudit mladé lidi v situacích, kterými si zrovna procházejí a nadchnout je pro dobrou věc. Tyto životní příběhy mohou oslovit a třeba i pozměnit život nebo pohled na něj.

Teoretická část

Chris Tomlin

Chris Tomlin je křesťanský umělec, vedoucí chval a skladatel mnoha písní překládaných po celém světě do několika jazyků. Již od dětství poslouchal country hudbu a doslova na ní vyrostl. Hrát na kytaru se naučil od svého otce. V 9 letech přijal Ježíše Krista za svého Spasitele a ve 14 letech napsal svoji první píseň chval. Později se zapsal na Texaskou univerzitu, kde na počátku 90. let studoval medicínu. Stal se aktivním členem křesťanského společenství Breakaway – zde se stal vedoucím chval ve chvíli, kdy začal navštěvovat Biblické hodiny s Louie Giglio,

¹² Prezentace č. 4 v příloze na CD.

který vedl křesťanské společenství na Baylor University. Tomlin a Giglio společně pracovali a vytvářeli církevní tábory - postupně zde Tomlin začal pravidelně hrávat chválové písně. V roce 2002 se Tomlin stěhoval do Austinu v Texasu, kde se stal pastorem a zde pomáhal vést sbor, který měl 1500 členů. Album „Arriving“ vydané v roce 2005 se prodalo přes 500 000 kusů – z nichž písně „Holy Is the Lord“ a „How Great Is Our God“ jsou miliony křesťanů zpívané dodnes a staly se nejpoblárnějšími skladbami. Za album „See the Morning“ byl nominován na dvě ocenění Grammy - Tomlin v té době na to reagoval slovy, že jeho poslání je důležitější než jeho vlastní hudba. V roce 2012 získal ocenění Grammy za album „And If Our God Is for Us...“

Celkem byl osm krát nominován na ocenění Grammy. Během své hudební kariéry byl Chris Tomlin také nominován na 32 hudebních ocenění Dove Awards, z nichž 19 vyhrál. Tomlin také hodně cestoval se současnými významnými křesťanskými umělci, jako jsou Delirious?, Chris Curtis Chapman a další. Na svých turné spolupracoval i s chválovým umělcem Mattem Redmanem nebo s Toby Macem. Natočil 14 alb a dokonce si zahrál i sám sebe ve filmu „Grace Unplugged“. Bylo také zřejmé, že v roce 2012 se jeho písně hrály více než 3 milionkrát v kostelích po celém světě. Dokonce vydal i vlastní knihu – „Slova a hudba pro neobyčejný život“ (Deming, 2017 [online]. [cit. 30. 1. 2017]).

Joey a Rory Feek

Manžele Joey a Rory Feek vzájemně propojila láska k hudbě. Country a bluegrassovými duo zpěváky byli až do doby, než je rozdělilo úmrtí jednoho z nich. Tito zpěváci mohou být pro ostatní lidi hlubokým svědectvím toho, jak dokázali i v těch nejtěžších chvílích být pospolu, důvěřovat si a i přes všechna úskalí, která jim přicházela do cesty, od početí postiženého dítěte přes onemocnění rakovinou, důvěřovat Bohu.

Během svého hudebního života vyhráli několik významných hudebních ocenění - Academy of Country Music Awards, Inspirational Country Music Awards a další. Spolu vydali osm alb a účastnili se spousty koncertů, rozhovorů a vystoupení v seriálech. Když jim do cesty přišlo těžké onemocnění, písně, které během svého života skládali a hráli, se v danou chvíli pro ně staly záchranným lanem a povzbuzením. Skrze hudbu, písně a víru dokázali žít a prožívat tyto těžkosti. Zajímavostí je píseň „When I am Gone“ kterou napsali v době, kdy ještě nevěděli, co

je čeká. Slova této písně vyprávějí příběh o ženě, kterou povzbuzuje její manžel ještě před tím, než zemře. V době, kdy skládali Joey a Rory Feek tuto píseň, ještě netušili, že píseň „When I am Gone“ bude vyprávět příběh o nich dvou. Podle Joey a Roryho jsou písně způsobem, jak připravit sebe, rodiny, fanoušky a všechny ostatní k novému životu (Greer, 2016 [online]. [cit. 22. 7. 2016]).

Kutless

Kapela Kutless patří do hudebního žánru tvrdší rock. Je to pětičlenná worshipová hudební skupina, která pochází z Portlandu v Oregonu a vznikla v roce 2000 pod názvem Call Box. Později si název kapely změnili na Kutless, který je odvozen z úryvku z Písma svatého. Prostřednictvím rockové hudby a svých písní chtějí hlásat poselství lásky a naděje. Jejich přáním je, aby se skrze písně lidé dověděli o existenci Boha a o jeho nekonečné lásce. Při jejich vystoupeních se dostávají do kontaktu se spoustou mladých lidí, kteří mají různé problémy. Proto chtějí, aby tito mladí lidé, kteří si procházejí těžkými situacemi a zoufalstvím, objevili Boha, který jim dá nový směr (Šupol, 2009 [online]. [cit. 20. 12. 2016]).

Magda Anioł

Život a dětství polské křesťanské zpěvačky Magdy Anioł je spojováno se Śląskiem. Její hudební začátky sahají do hudební školy v Katowicích, kde vystudovala hru na klasickou kytaru. Vystudovala i hudební výchovu, zabývala se country hudbou a založila kapelu.

Magda Anioł a její alba jsou typickým příkladem profesionálního přístupu k moderní křesťanské hudbě. Technické kvalitě nahrávek, hitovosti melodií a zpěvaččině energii se nedá vytknout vůbec nic. Tato polská hudebnice je typickým příkladem evangelizační zpěvačky. Se svojí kapelou vystupovala i na Světových dnech mládeže konajících se v Torontu. Její nejznámější a věhlasná písnička „Zaufaj Panu“ je písničkou, která doprovázela papeže Jana Pavla II. na jeho poslední návštěvě Polska (2011 [online]. [cit. 20. 12. 2016]).

Magda Anioł vypráví nejen na koncertech svá svědectví o víře a svém životě. Hovoří o svém obrácení, odpuštění a o tom, jak mohla začít nový život skrze četbu Písma svatého (Szulik, 2010 [online]. [cit. 22. 8. 2016]).

Newsboys

Australská pop-rocková kapela Newsboys byla založena již roce 1985. Několikrát se během svého působení změnila sestava kapely. Kapela se původně jmenovala News. Aby předešli budoucím nesrovnalostem a nepletli si je s jinou kapelou, přejmenovali se na Newsboys. Za svoji několikaletou působnost na hudební scéně, vydali neuvěřitelných 19 alb. Jejich čtyři alba byla nominována na cenu Grammy a šest alb vyhrálo cenu Dove awards. Kapela Newsboys vytvořila i soundtrack k filmu „God is not dead“, který sklídl velký úspěch a objevují se i ve druhém díle filmu (Newsboys, 2017 [online]. [cit. 5. 1. 2017]).

Rend Collective

Rend Collective je pěti členná kapela pocházející ze Severního Irsku. Tato kapela odstartovala své hudební začátky jako věřící hnutí studující Bibli. S hudbou ale nikdy neměli nic společného. Později, asi po pěti letech, začali jako worship kapela, kterou jsou do teď. Rend Collective hrají tzv. Indie folk, což je hudební žánr, který vznikl v roce 1990 z hudebníků indie rockové komunity. Tato komunita byla ovlivněna folkem a klasickou country hudbou. Indie folk kříží akustické kytary s tradiční lidovou hudbou s moderním vybavením. Jejich intenzivní forma chválení si dostane každého, protože zpívají modlitební písně, které zní jako energické balady. Pro Rend Collective jsou charakteristické i jejich zajímavé hudební nástroje, z nichž jsou některé i vlastnoručně vyrobené. Jedním takovým netradičním nástrojem je „Jingling Johnny“, což je bicí nástroj typu turecké holi (Stone, 2016 [online]. [cit. 22. 8. 2016]).

Skillet

Rocková kapela Skillet vznikla v roce 1996 v Memphis v Tennessee. Na hudební scéně je tato kapela již přes 20 let a i nadále je jejich hudba plná energie, síly a smysluplných textů. Od svých hudebních začátků se složení kapely několikrát změnilo. Nyní se kapela skládá ze čtyř členů – hlavní frontman kapely, zpěvák a baskytarista John Cooper, který je spojen s kapelou od jejich začátků, jeho manželka Korey Cooper, Jennifer Ledger a Seth Morrison. Několikrát byli nominováni na hudební ocenění a do dnešní doby vyhráli již dvě ceny Grammy. Kapela Skillet nasadila na hudební scéně vysokou laťku a tak se z ní stala nejznámější křesťanská rocková kapela. Svědčí o tom i fakt, že si kapela získala

spoustu fanoušků i z řad nevěřících lidí. A právě Skillet je jedna z tvrdších rockových kapel, která na první místo dává Boha. Členové kapely Skillet přinášejí skrze své životy a hudební tvorbu víru na rockovou hudební scénu a tak skrze ně může v lidských životech začít působit Bůh (Horáčková, 2008 [online]. [cit. 20. 12. 2016]).

Kapela Skillet již několikrát navštívila Českou republiku – účinkovali na festivalu Rock for People v Hradci Králové, ve Slušovicích, v Praze nebo i v rámci svého koncertního turné v roce 2016, kdy navštívili Brno a Prahu.

Postřehy z realizace:

Během tohoto setkání panovala přátelská atmosféra a z výrazů studentů bylo znát, že se na přednášku těší. Jelikož byla přednáška složena i z přání studentů, návštěvnost byla znát. Studenti přicházeli s návrhy, o kom nebo o které kapele by se chtěli dovědět více. Když se sami studenti mohou zapojit do průběhu přednášky, je to velké plus pro ně samotné i pro přednášejícího. Tím, že nechá přednášející prostor i pro vyjádření studentů, je více namotivuje, aby měli o danou přednášku zájem a je dopředu přislíbena větší účast. Pozornost studentů dokládaly i dotazy a zpětné reakce ze strany studentů.

Teoretické informace čerpány z:

ANDREW, Greer, 2016. Joey Feek – He needs me singing up there. In: *ccmmagazine.com* [online]. 31. 3. 2016 [cit. 22. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.cmmagazine.com/features/joey-feek-he-needs-me-singing-up-there/>

DEMING, Mark, 2017. Chris Tomlin. In: *billboard.com* [online]. 2017 [cit. 30. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.billboard.com/artist/299223/chris-tomlin/biography>

HORÁČKOVÁ, Zdeňka, 2008. Skillet. In: *hudba.signaly.cz* [online]. 22. 4. 2008 [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://hudba.signaly.cz/interpreti/45-skillet.html>

KIKINA (jméno neuvedeno), 2011. Magda Anioł. In: *in.cz* [online]. [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://old.in.cz/clanky/hudba/magda-anio-xdv.htm>

Newsboys, 2017 [online]. [cit. 5. 1. 2017]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/newsboys.official/about/?ref=page_internal

STONE, Sarah, 2016. Big Interview: Rend Collective's Chris Llewellyn. In: *bmsworldmission.org* [online]. [cit. 22. 8. 2016]. Dostupné z:

<https://www.bmsworldmission.org/engagcatalyst/engage-interviews/big-interview-rend-collective%E2%80%99s-chris-llewellyn>

SZULIK, Gabriela, 2010. Bóg przemówił do mnie. In: *malygosc.pl* [online]. 10. 11. 2010 [cit. 22. 8. 2016]. Dostupné z: <http://malygosc.pl/doc/964973.Bog-przemowil-do-mnie>

ŠUPOL, Pavel, 2009. Nadchnou vás Kutless k chválení?. In: *hudba.signal.cz* [online]. 21. 12. 2009 [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://hudba.signal.cz/interpreti/584-nadchnou-vas-kutless-k-chvaleni.html>

6.5 Páté setkání: Setkání s hostem – kapela Way to go

Průběh: Páté setkání bude oproti předcházejícím trochu odlišné. Aby setkání byla něčím ozvláštněna, studentům bude představena mladá křesťanská kapela Way to go. Kapela byla vybrána proto, že v ní mohou studenti vidět pozitivní vzor. Studenty může zaujmout nejen mládí jednotlivých členů, ale především jejich hudební životní dráha a způsob, jakým se dostali tam, kde jsou nyní. Během setkání kapela zahraje několik svých vlastních písní a jednotlivé písně budou prokládány rozhovorem s jednotlivými členy kapely. Rozhovor¹³ přinese informace o tom, co vedlo členy k založení kapely, jak a kdy vznikla a bude představena jejich nejnovější hudební tvorba. Studenti, se rovněž dozvědí, co vedlo jednotlivé členy k napsání konkrétních písní, co chtějí svými písněmi vyjádřit, říci lidem a světu. Kapela Way to go je mezi mladými lidmi velmi oblíbená a to je i jeden z důvodů zařazení kapely do projektu.

Časová náročnost: 90 minut

Cíl: Cílem tohoto setkání je představit studentům křesťanskou kapelu, která jim může být přínosná v tom, co dělají a jakou cestou se vydali. Cílem také je, aby kapela byla pro tyto mladé lidi pozitivním vzorem a předala jim skrze vystoupení a rozhovor správné životní hodnoty a tak je nasměrovala na správnou cestu v jejich budoucím životě.

Teoretická část:

Way to go je křesťanská kapela, která se skládá z pěti členů mužského pohlaví. Jejich hudební styl je specifický svojí energií a hloubkou textů písní. Hrají převážně svoji tvorbu moderního stylu. Kapela zpívá vícehlasně a jejich hudební nástroje jsou převážně akustické. Díky jejich písní „Vodiaci pes“ vyhráli v roce 2016 soutěž Gospeltalent a tím se dostali do většího povědomí hudebních fanoušků a odstartovali svoji hudební kariéru (Way to go, 2017 [online]. [cit. 6. 1. 2017]).

Postřehy z realizace:

Celé setkání s kapelou Way to go proběhlo v krásné a pohodové atmosféře, což dosvědčovala i velmi hojná účast ze strany studentů. Někteří studenti kapelu znali již ze svého prvního vystoupení na festivalu UNITED. Setkání a rozhovor byl

¹³ Zvuková nahrávka z celého setkání v příloze č. 7.

obohacující nejen pro fanoušky této kapely, ale i pro ty, kteří o této kapele slyšeli poprvé. Z reakcí studentů bylo znát, že celé povídání i vystoupení bylo pro ně přínosné. Například tím, že si byli věkově blízcí a vyslechli si rady, které mohou být užitečné pro ty, kteří měli nebo stále mají nějaký svůj hudební sen.

Průměrná účast během jednotlivých setkání se pohybovala okolo 20 studentů. Na vystoupení kapely přišlo okolo 40-50 studentů.

Na setkáních převažovala větší účast dívek a většina studentů přicházela opakovaně.

Teoretické informace čerpány z:

Way to go, 2017 [online]. [cit. 6. 1. 2017]. Dostupné z:

https://www.facebook.com/pg/waytogoband/about/?ref=page_internal

6.6 Šesté setkání: Modlitba – videoklipová křížová cesta

Průběh: Během postní doby bude jedno setkání zaměřeno na modlitbu křížové cesty. Křížová cesta bude sestavena z videoklipů a písní křesťanských interpretů, kteří se ve svých písních zmiňují o utrpení, ukřižování a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Jednotlivá zastavení křížové cesty budou prokládána slovem a hudebními videoklipy.

Časová náročnost: 75 minut

Cíl: Cílem tohoto setkání je ukázat způsob, jakým lze využít hudební videoklipy a přiblížit mladým lidem křížovou cestu stylem, který je pro ně blízký. Umožňuje jim hlouběji ponořit se do tajů křížové cesty, lépe ji pochopit a hlouběji se modlit. Dalším cílem je, aby mladí lidé skrze videoklipy poznali a zažili hloubku, sílu a víru, kterou vložili autoři těchto písní do svých hudebních děl.

Teoretická část:

Křížová cesta dovoluje poznat poslední dny života Ježíše Krista. Pomáhá nám pocítit na vlastní kůži utrpení a bolest, kterou musel Kristus vytrpět. Dává také člověku zakoušet, jak těžké může být pro každého člověka odevzdání se do Boží vůle. Skrze křížovou cestu člověk pocítuje tíhu vlastních hříchů a následné odpuštění.

6.7 Sedmé setkání: Alternativa interpretů – projekty + hudební křesťanské akce a festivaly

Průběh: Závěrečné setkání nebude zaměřeno na samotné interprety, ale na jejich další stránku působnosti. V tomto setkání budou studenti skrze powerpointové prezentace¹⁴ seznámeni s projekty, které založili, řídí nebo podporují významní křesťanští hudební interpreti. Během setkání bude probírána i nabídka křesťanských hudebních festivalů. Studenti budou seznámeni s festivaly a hudebními akcemi, které se konají každoročně nejen v České republice, ale i v Evropě.

Časová náročnost: 90 minut

Cíl: Cílem setkání je představit druhou stránku působnosti interpretů a sdělit studentům, že spousta hudebníků je zapojena nejen na hudební scéně, ale také v dobrovolnické sféře. Cílem je, aby studenti poznali pozitivní myšlení, chování a aby jim byly nenásilnou formou vštěpovány správné životní hodnoty a postoje. Cílem také je, seznámit studenty s fungováním křesťanských festivalů s jejich plusem a s rozdíly mezi křesťanským a běžným hudebním festivalem.

Teoretická část:

Alternativa interpretů

Projekt Aegis - Angel in the Ashes

Matt Smith skladatel a zpěvák kapely Theocracy se v roce 2016 spojil s Ulterium Records a s týmem nejlepších hudebníků, aby přinesli rockovou píseň „Angel in the Ashes“. Celých 100% z výnosů prodeje písně jde na poskytování jídla pro bezdomovce a uprchlické rodiny. Tímto projektem chtějí zmírnit uprchlickou krizi v Řecku. Projekt Angel in the Ashes není jejich prvním projektem. V roce 2013 vydali podobný projekt Collide & Spark, který také sloužil pro charitativní účely (Helle, 2016 [online]. [cit. 4. 2. 2017]).

Projekt Compassion Art

Tento humanitární projekt založil světoznámý uctívající zpěvák Martin Smith spolu se svojí manželkou. V rámci projektu vzniklo hudební album se čtrnácti písněmi, na němž se podílela spousta celosvětově známých křesťanských interpretů –

¹⁴ Prezentace č. 5 v příloze na CD.

Toby Mac, Chris Tomlin, Michael W. Smith, Leeland a další. Výtěžek z prodeje tohoto alba putoval na dobročinné účely (Medek, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

Projekt Godzone

Hlavním cílem tohoto projektu je evangelizace mladých lidí na Slovensku a pomoci jim při hledání společenství a s rozhodováním pro život s Kristem. Projekt Godzone se snaží šířit poselství evangelia přitažlivým a moderním způsobem. Přinést povzbuzení, motivaci, probuzení a sjednocení to jsou hlavní vize tohoto projektu. Každoročně je převážně na Slovensku, ale i na území České republiky konáno týdenní hudební a modlitební Godzone tour. Tento projekt založila kapela eSPé a podílí se na něm i jiné kapely např. Lamačské chvály, Heartbeat a další. Cílem projektu Godzone, je i budovat generaci KIOBK – generaci, ktorej ide o Božie kráľovstvo (Godzone, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

Nadace Sanctuary

Tato nadace se věnuje evangelizaci na heavy metalových koncertech. Věnuje se i lidem, kteří na takovýchto koncertech našli víru. Je zjištěno, že skrze tuto službu se obrátilo asi 4 000 lidí. Nadace Sanctuary poté zůstává s těmito lidmi v kontaktu, podporuje je, vyučuje, poskytuje rady a pomáhá začínajícím kapelám (M.S.+Son, 1996, str. 5).

Compassion International

Hlavní představitelkou humanitární organizace je zpěvačka Rebecca St. James. Tato zpěvačka zprostředkovává finance pro chudé děti a snaží se jim pomáhat. Dokonce navštívila indiánský kmen v Novém Mexiku, kde poznala bídu, která tamější obyvatele sužuje – drogy, sebevraždy, alkohol aj. Na druhou stranu poznala i světlejší stránku dané oblasti. Uviděla plody činnosti humanitární organizace. Ve škole, kterou organizace postavila, uviděla jasné a radostné pohledy dětí, které poznaly Ježíše a chtěly žít spořádaným životem (James, 2006, str. 99).

Life Without Limbs

Zakladatelem tohoto projektu je Nick Vujicic, člověk, který nemá ruce, ani nohy. Jeho cílem je prolomovat bariéry a překračovat hranice možností. Nick Vujicic

jezdí po celém světě a vypráví svůj životní příběh, skrze nějž šíří evangelium. Jeho přednášky pomáhají lidem překonávat těžkosti, starosti a závažné situace. I přes jeho zdravotní postižení se naplno věnuje téměř všem běžným činnostem. Dokonce učí hrát děti na klavír (Vujicic, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

Teoretické informace čerpány:

Godzone, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.godzone.sk/ogodzone/staff/>

HELLE, Darcia, 2016. Music for Charity: Project aegis offers „Angels in the ashes“. In: *realrockandroll.wordpress.com* [online]. 21. 4. 2016 [cit. 4. 2. 2017]. Dostupné z: <https://realrockandroll.wordpress.com/2016/04/21/music-for-charity-project-aegis-offers-angels-in-the-ashes/>

JAMES, Rebecca St., 2006. *40 dní s Bohem*. Praha: Samuel. 116 s. ISBN 80-86849-26-0.

M.S.+Son (jméno neuvedeno), 1996. Historie heavy metalu. *Tón*. 2(96), 5.

MEDEK, Tomáš, 2015. Martin Smith – biografie. In: *hudba.signal.cz* [online]. 3. 6. 2015 [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://hudba.signal.cz/interpreti/1006-martin-smith-biografie.html>

VUJICIC, Nick, 2017. *Life Without Limbs*. [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <https://www.lifewithoutlimbs.org/about-life-without-limbs/mission-statement/>

Hudební křesťanské akce a festivaly

Festivaly konané v České republice

Festival UNITED

Největší křesťanský multižánrový festival v České republice se koná každý rok v srpnu ve Vsetíně. Festival spatřil poprvé světlo světa v roce 2011. Návštěvnost festivalu UNITED v roce 2016 čítala přes 4000 účastníků a přes 150 dobrovolníků. Multižánrovost tohoto festivalu spočívá v různosti a pestrosti nabídky. Od koncertů rozličných hudebních stylů přes workshopy, přednášky, filmy, divadla, sporty až po duchovní poradenství a modlitebníky.

Do chodu festivalu se zapojují dva týmy – poradní, který navrhuje kapely, témata, přednášky, řečníky a dává celému festivalu směr. Na druhé straně je realizační tým, který má za úkol všechno to, na čem se poradní tým dohodl uvést do praxe.

Ročník 2016 přinesl na festival velmi známé kapely jako americkou kapelu Kutless, britskou kapelu Faith Child dále Divine Atraction, slovenskou kapelu eSPé, Lamačské chvály, Simonu Martausovou, českou kapelu Way to go, Nenadarmo a další (Festival United, 2016 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

Festival Slezská lilie

Festival Slezská lilie je dalším festivalem moderní hudby konaným na území České republiky. Koná se v měsíci červnu na několika místech města Ostravy a trvá dva dny. Cílem tohoto festivalu je vytvořit přátelskou a pohodovou atmosféru pro mladé lidi, kteří mají rádi hudbu. Cílem tohoto festivalu je také překonávání společenských předsudků. Během konání festivalu probíhá i řada přednášek a další program (Slezská lilie, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

NG fest

NG fest je jednodenní open air festival, který se každoročně koná v červenci v Javorníku. Cílem tohoto festivalu je předávat a přibližovat křesťanské hodnoty skrze hudbu, divadlo a tanec. Každoročně je festival zaměřen na konkrétní téma. Pátý ročník nesl téma Cesta domů. Festival je obohacen o krátká zamyšlení a seminář (NG fest, 2016 [online]. [cit. 27. 1. 2017]).

Festivally konané v Evropě

CampFest

CampFest je festival konaný každoročně na začátku srpna na Slovensku v lokalitě obce Kráľova Lehota, nedaleko Liptovského Hrádku. Campfest je obklopený krásnou přírodou Nízkých Tater. Za organizátorským týmem stojí vedoucí mládeže z různých křesťanských církví. Zastřešující organizací je „Mládež pre Krista¹⁵“.

Na tohle místo se každoročně sjíždí 5-6 tisíc mladých lidí, kteří chtějí prožít koncerty, hudební chvály a hluboké uctívání, slyšet svědectví, přednášky a mnoho dalšího (CampFest, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

Creation fest

Creation fest je sedmidenní hudební festival a zároveň Biblický týden, který se každoročně koná v měsíci srpnu ve Velké Británii. Vizí organizátorů je sdílet dobré zprávy o Bohu, Kristu a Duchu svatém. Tento velkolepý festival vznikl v roce 2002 původně jako jednodenní akce a později se začal rozšiřovat o další dny. Během celého týdne zde probíhá bohatý program nejen pro mladé lidi, ale také pro rodiny s dětmi. Na hudební scéně vystupují desítky kapel. Rok 2016 přinesl jména, jako jsou Faith Child, Leeland, Hillsong London, Tom Smith, Sarah Burton, Petaluma, David Brittain, All good things, Josh Curnow a další (Creation fest, 2017 [online]. [cit. 28. 1. 2017]).

Festival Ez az a nap!

Tento velkolepý hudební festival Ez az a nap! se koná každoročně na konci května v Budapešti. Festival obohatí fanoušky nejen po hudební stránce, ale i po stránce duchovní či modlitební. Tato jednodenní velkolepá akce přivítala za svá léta organizování řadu hvězd z křesťanské hudební branže. Ať už to byli Martin Smith, Newsboys, Hillsong nebo Kutless, organizátoři mají stále řadu nápadů čím fanoušky moderní hudby přitáhnout (Ez az a nap, 2016 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

¹⁵ Misijní organizace, ve které pracují lidé z různých církví, kteří jsou sjednoceni v Kristu. Lidé z této organizace spolupracují na rozvoji křesťanských společenství a organizací.

Festival LUMEN

Tento slovenský festival je open air festivalem gospelové hudby, který se koná pravidelně na začátku června v Trnavě. Festival LUMEN se stal největším gospelový festivalem ve střední Evropě. Na festivalu lze vybírat z bohatého programu - koncerty slovenských a zahraničních kapel, workshopy, přednášky a další. Na tomto festivalu vystupovala velmi zvučná jména hudební křesťanské scény. Např. Delirious?, Third Day, Switchfoot, Newsboys, Leeland a další (Festival Lumen, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]).

Heavenstage festival

Tento třídní hudební festival, konaný pod širým nebem v srpnu, se odehrává v Curychu ve Švýcarsku. Na programu zaznívají jak kapely, které jsou dlouholetými tahouny na křesťanské hudební scéně, tak je zde nechán prostor i pro hudební nováčky. Ročník 2016 přivedl na pódium zvučná jména jako Christafari, Kutless, Adam's Wedding a další (Heavenstage festival, 2017 [online]. [cit. 28. 1. 2017]).

Xnoizz Flevo festival

Festival Xnoizz Flevo je čtyřdenní open air festival křesťanské hudby, který se koná každoročně v srpnu v Nizozemsku. Na festival se každoročně sjede okolo 10 000 hudebních fanoušků. Během festivalu jsou k slyšení všechny hudební styly, především rock. Někteřími hudebními fanoušky je považován za nejdůležitější křesťanský festival v Evropě (Fabrice, 2012 [online]. [cit. 28. 1. 2017]).

Teoretické informace čerpány:

CampFest, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.campfest.sk/>

Creation fest, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.creationfest.org.uk/about.asp>

Ez az a nap, 2016 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://ezazanap.hu/>

Festival Lumen, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://fln.sk/2017/>

Festival UNITED, 2016 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://festivalunited.cz/>

FABRICE, 2012. Pays-Bas: Xnoizz Flevo Festival: le plus grand festival de musique chrétienne d'Europe. In: *louerchezsoi.wordpress.com* [online]. 14. 1. 2012 [cit. 28. 1. 2017]. Dostupné z: <https://louerchezsoi.wordpress.com/tag/flevo-festival/>

Heavenstage festival, 2017 [online]. [cit. 28. 1. 2017]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/Heavenstage-Festival-61078406043/about/?ref=page_internal

NG fest, 2016 [online]. [cit. 27. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.ngfest.cz/>

Slezská lilie, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://slezskalilie.cz/>

Závěr

V předloženém bakalářském projektu jsme si nejdříve objasnili důvod vzniku projektu a stanovili si cíl daného projektu. V první části jsme se zamýšleli nad důležitostí poslechu hudby u mládeže. Hudba je důležitou oporou v životě mladých lidí. Je pro ně nehmatatelnou věcí, skrze kterou dokáží vyjádřit své pocity, emoce a také se skrze ni mohou začlenit do konkrétních sociálních skupin, které jsou pro ně důležité k dalšímu životnímu růstu. Zabývali jsme se také tím, co všechno lze hudbou vyjádřit. Prostřednictvím vědeckých výzkumů jsme se zamysleli nad negativním dopadem, který může mít poslech nežádoucí hudby na člověka, ale i nad jejím pozitivním působením, kdy se s hudbou setkáváme například již před našim narozením a později, kdy hudbu využíváme k relaxaci, podpoře, pomoci a ke sdílení svých radostí a starostí.

V další části bakalářského projektu, jsme se zabývali praktickou částí, která přinesla popis jednotlivých projektových setkání, která byla určena pro studenty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži. Uvedli jsme obsah jednotlivých přednášek i postřehy z realizace projektu.

Projekt ukázal velkou důležitost a potřebnost hovořit o hudbě s mladými lidmi. Hudba je v některých případech jediným nástrojem, jakým lze s mladou generací hovořit. Ze zkušeností a praxí autora jsme dospěli k závěru, že na školách a ve volnočasových zařízeních, chybí probírání témat tohoto typu. Projekt, který lze zrealizovat i opakovaně, ukazuje cestu, jak zlepšit osvětu v tomto směru.

Použitá literatura a zdroje

Teoretická část

Bibliografické zdroje

AMORTH, Gabriele, 2006. *Exorcisté a psychiatři*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. 254 s. ISBN 80-7192-981-6.

FRANĚK, Marek, 2005. *Hudební psychologie*. Praha: Karolinum. 238 s. ISBN 80-246-0965-7.

MACEK, Petr, 2003. *Adolescence*. 2. vyd. Praha: Portál. 144 s. ISBN 80-7178-747-7.

SAK, Petr, SAKOVÁ, Karolína, 2004. *Mládež na křižovatce*. Praha: Svoboda Servis. 240 s. ISBN 80-86320-33-2.

SEDLÁK, František, 1990. *Základy hudební psychologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 319 s. ISBN 80-04-20587-9.

SEDLÁK, František, VÁŇOVÁ, Hana, 2013. *Hudební psychologie pro učitele*. 2. vyd. Praha: Karolinum. 406 s. ISBN 978-80-246-2060-2.

ŠUPOL, Pavel, 2010. *Křesťan a hudba*. 2. vyd. Brno: Kartuziánské nakladatelství. 127 s. ISBN 978-80-86953-62-5.

VÁGNEROVÁ, Marie, 2012. *Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha: Karolinum. 531 s. ISBN 978-80-246-2153-1.

Elektronické zdroje

Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži, 2016. [online]. [cit. 11. 3. 2016]. Dostupné z: <http://agkm.cz/>

HUČÍN, Jakub. Škodí tvrdá hudba psychice člověka?. In: *jakub.hucin.cz* [online]. [cit. 22. 7. 2016]. Dostupné z: <http://jakub.hucin.cz/metal.html>

Město Kroměříž, 2016. [online]. [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.kromeriz.eu/>

NEŠPOR, Karel, 2008. Hudba jako lék i jako riziko. In: *portal.cz* [online]. 4. 6. 2008 [cit. 22. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=25486>

Praktická část

Bibliografické zdroje

JAMES, Rebecca St., 2006. *40 dní s Bohem*. Praha: Samuel. 116 s. ISBN 80-86849-26-0.

JONG, John de, 2003. *Létání v bouři*. Brno: Postilla. 190 s. ISBN 80-86442-23-3.

JONNISON, Johannes, eds., 2016. *Metal Bible*. Germany: Druckerei C.H.Beck. ISBN 978-3-942738-97-2.

MARKEE, David, 2005. *Ztracená sláva*. Český Těšín: Železná berla. 123 s. ISBN 80-239-6114-4.

M.S.+Son (jméno neuvedeno), 1996. Historie heavy metalu. *Tón*. 2(96), 5.

PETRIE, Phil, 1996. Historie gospel music. *Tón*. 3(96), 10-11

PIOTROWSKI, Mieczyslaw, 2009. Satan v hudbě?. *Milujte se!*. 3(10), 39-40. ISSN 1802-4327.

REDMAN, Matt, 2003. *Neuhasitelné uctívání*. Příbram: Křesťanské společenství. 97 s.

REDMAN, Matt, 2005. *Tvárou k zemi*. Sabinov: Dom Júdov. 132 s. ISBN 80-968738-2-2.

RIVIERE, Leen La, 2012. *Chvála a uctívání*. Praha: Rosa. 174 s. ISBN 978-80-900-8507-7.

ŘAPKOVÁ, M. (jméno neuvedeno), 1996. Historie moderní křesťanské hudby. *Tón*. 4(96), 10-11.

SMITH, Martin, 2008. *Navždy o lásce tvé chci zpívat*. Praha: Samuel. 123 s. ISBN 978-80-86849-48-5.

TALBOT, John Michael, 2009. *Hudba – radost i služba*. Bratislava: Redemptoristi – Slovo medzi nami. 104 s. ISBN 978-80-89342-09-9.

TRDLA, Aleš, 1996. Vývoj country aneb „Jak si country a gospel blízko byly“. *Tón*. 2(96), 20.

ZSCHECHOVÁ, Darlene, 2007. *Uctievanie za hranicami všednosti*. Bratislava: Slovo života international. 221 s. ISBN 978-80-89165-15-5.

Elektronické zdroje

ANDREW, Greer, 2016. Joey Feek – He needs me singing up there. In: *ccmmagazine.com* [online]. 31. 3. 2016 [cit. 22. 7. 2016]. Dostupné z: <http://www.ccmmagazine.com/features/joey-feek-he-needs-me-singing-up-there/>

CampFest, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.campfest.sk/>

Creation fest, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.creationfest.org.uk/about.asp>

DEMING, Mark, 2017. Chris Tomlin. In: *billboard.com* [online]. 2017 [cit. 30. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.billboard.com/artist/299223/chris-tomlin/biography>

Ez az a nap, 2016 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://ezazanap.hu/>

FABRICE, 2012. Pays-Bas: Xnoizz Flevo Festival: le plus grand festival de musique chrétienne d'Europe. In: *louerchezsoi.wordpress.com* [online]. 14. 1. 2012 [cit. 28. 1. 2017]. Dostupné z: <https://louerchezsoi.wordpress.com/tag/flevo-festival/>

Festival UNITED, 2016 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://festivalunited.cz/>

Festival Lumen, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://fln.sk/2017/>

Godzone, 2017 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.godzone.sk/ogodzone/staff/>

Heavenstage festival, 2017 [online]. [cit. 28. 1. 2017]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/Heavenstage-Festival-61078406043/about/?ref=page_internal

HELLE, Darcia, 2016. Music for Charity: Project aegis offers „Angels in the ashes“. In: *realrockandroll.wordpress.com* [online]. 21. 4. 2016 [cit. 4. 2. 2017]. Dostupné

z: <https://realrockandroll.wordpress.com/2016/04/21/music-for-charity-project-aegis-offers-angels-in-the-ashes/>

HORÁČKOVÁ, Zdeňka, 2008. Skillet. In: *hudba.signal.cz* [online]. 22. 4. 2008 [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://hudba.signal.cz/interpreti/45-skilllet.html>

KIKINA (jméno neuvedeno), 2011. Magda Anioł. In: *in.cz* [online]. [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://old.in.cz/clanky/hudba/magda-anio-xdv.htm>

MEDEK, Tomáš, 2015. Martin Smith – biografie. In: *hudba.signal.cz* [online]. 3. 6. 2015 [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://hudba.signal.cz/interpreti/1006-martin-smith-biografie.html>

MRÁZKOVÁ, Alena, 2014. Děkování, chvála, uctívání. In: *juda.cz* [online]. 17. 2. 2014 [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.juda.cz/2057/dekovani-chvala-uctivani/>

Newsboys, 2017 [online]. [cit. 5. 1. 2017]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/newsboys.official/about/?ref=page_internal

NG fest, 2016 [online]. [cit. 27. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.ngfest.cz/>

Slezská lilie, 2015 [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <http://slezskalilie.cz/>

SMITH, Martin, REDMANN, Matt, 2013. Martin Smith a Matt Redman roztančili Vsetín. In: *hopetv.cz* [online]. 9. 10. 2013 [cit. 23. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.hopetv.cz/video/vsechny-kategorie/3-hudba/875-martin-smith-a-matt-redman-roztancili-vsetin?autoplay=1>

STONE, Sarah, 2016. Big Interview: Rend Collective's Chris Llewellyn. In: *bmsworldmission.org* [online]. [cit. 22. 8. 2016]. Dostupné z: <https://www.bmsworldmission.org/engagcatalyst/engage-interviews/big-interview-rend-collective%E2%80%99s-chris-llewellyn>

SZULIK, Gabriela, 2010. Bóg przemówił do mnie. In: *malygosc.pl* [online]. 10. 11. 2010 [cit. 22. 8. 2016]. Dostupné z: <http://malygosc.pl/doc/964973.Bog-przemowil-do-mnie>

ŠUPOL, Pavel, 2009. Nadchnou vás Kutless k chválení?. In: *hudba.signal.cz* [online]. 21. 12. 2009 [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://hudba.signal.cz/interpreti/584-nadchnou-vas-kutless-k-chvaleni.html>

ŠUPOL, Pavel, 2016. Okultní hudba. In: *festivalunited.cz* [online]. [cit. 15. 11. 2016]. Dostupné z: <http://festivalunited.cz/archiv-2016/>

ŠUPOL, Pavel, 2016. Pozitiva a negativa populární hudby. In: *youtube.com* [online]. 21. 7. 2016 [cit. 15. 11. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=NWWwXZkoQoQ>

VUJICIC, Nick, 2017. *Life Without Limbs*. [online]. [cit. 7. 1. 2017]. Dostupné z: <https://www.lifewithoutlimbs.org/about-life-without-limbs/mission-statement/>

Way to go, 2017 [online]. [cit. 6. 1. 2017]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/waytogoband/about/?ref=page_internal

Seznam příloh na CD

Příl. č. 1 – Historie křesťanské moderní hudby

Příl. č. 2 – Satanismus v hudbě

Příl. č. 3 – Chvály

Příl. č. 4 – Životy interpretů a jejich svědectví víry

Příl. č. 5 – Alternativa interpretů – projekty + hudební festivaly

Příl. č. 6 - Ostatní plakátky

Příl. č. 7 – Zvuková nahrávka ze setkání s kapelou